

LETNO POROČILO 2021

SVETOVALNI CENTER ZA OTROKE,
MLADOSTNIKE IN STARŠE LJUBLJANA

LETNO POROČILO SVETOVALNEGA CENTRA ZA OTROKE, MLADOSTNIKE IN STARŠE ZA LETO 2021

Svetovalni center Ljubljana, Gotska 18, 1000 Ljubljana

Odgovorna oseba: dr. Mateja Hudoklin, univ. dipl. psih., spec. klin. psih.

Letno poročilo so pripravili:

Direktorica dr. Mateja Hudoklin, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., predsednica Strokovnega sveta mag. Leonida Rotvejn Pajič, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., vodja ambulantne dejavnosti dr. Bernarda Dobnik Renko, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., vodja raziskovalno-razvojne dejavnosti dr. Peter Janjušević, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., vodja izobraževalne dejavnosti Barbara Zemljak, univ. dipl. pedagog, vodja dejavnosti prostovoljstva Irena Andolšek, univ. dipl. soc. del.

Pri pripravi poročila so sodelovali še: Maja Lampič, Katja Čibašek, univ. dipl. soc. del

Naslovna fotografija: Nataša Čampelj

V Ljubljani, februar 2022

Ustanovitelj

Mestna občina
Ljubljana

KAZALO

UVODNI NAGOVOR.....	3
I. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2021.....	4
1. SPLOŠNI DEL	4
1.1. Predstavitev SCOMS	4
1.2. Zakonske in pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje SCOMS.....	5
1.3. Dolgoročni cilji SCOMS	8
1.4. Letni cilji SCOMS za leto 2021	9
1.5. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev.....	10
1.6. Nastanek nedopustnih in nepričakovanih posledic pri izvajanju dejavnosti SCOMS	14
1.7. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji preteklega leta	14
1.8. Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila	15
1.9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi	15
1.10. Ocena delovanja notranjega finančnega nadzora SCOMS in ocena delovanja notranje revizorske službe	16
1.11. Ocena učinkov delovanja SCOMS na druga področja	16
1.12. Analiza kadrovanja in kadrovske politike	17
1.13. Poročilo o investicijskih vlaganjih	17
2. POSEBNI DEL	17
2.1. Poročilo o delu Strokovnega sveta	17
2.2. Poročilo o ambulantnem delu	19
2.3. Prostovoljsko in skupnostno delo	29
2.4. Poročilo o izobraževalni dejavnosti	32
2.5. Poročilo o razvojno-raziskovalnem delu	44
2.6. Poročilo o knjižnični in založniški dejavnosti	51
II. RAČUNOVODSKO POROČILO	52
1. POROČILO POSLOVANJA SVETOVALNEGA CENTRA ZA OTROKE, MLADOSTNIKE IN STARŠE LJUBLJANA za obdobje od 01.01.2021 do 31.12.2021.....	52
1.1. IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI.....	52
1.2. DRUGE RAČUNOVODSKE INFORMACIJE – razkritja za poslovno leto 2021.....	55

Letošnje leto je bilo tako kot leto 2020 zaznamovano z nadaljevanjem epidemije in z spremembami, povezanimi z zaščitnimi ukrepi. Ne glede na to, da delo v obdobju epidemije terja izrazito fleksibilnost in prilagajanje, smo poskušali slediti vsem zastavljenim ciljem in jih v čim večji meri tudi realizirati, hkrati pa ohraniti dobro delovno vzdušje in motivacijo sodelavcev.

Sledili smo našemu osnovnemu poslanstvu in v okviru tega uspeli več kot 100% realizirati celoten program ZZZS, prav tako smo opravili več storitev na področju, ki ga financira MOL v primerjavi s preteklim letom. V takšni meri nam zadnja leta nikoli ni uspelo realizirati zastavljenega programa, hkrati pa smo pomembno zmanjšali stroške materiala in storitev v primerjavi z letom 2020.

Ob ohranjanju stabilne kadrovske strukture in stabilnega delovanja nam je uspelo leto 2021 zaključiti s pozitivnim izidom oziroma pozitivno o.

Pri doseganju zastavljenih ciljev smo bili uspešni. Uspeli smo zagotoviti varne pogoje dela navkljub pojavljanju okužb s covid19 tudi pri zaposlenih in strankah, ki pa se potem v delovnem okolju niso prenašale. Uvajali smo spremembe v proces dela, izboljševali kakovost naših storitev in ohranjali timsko delo v največji možni meri.

Prepričana sem, da bomo svoje poslanstvo tudi v prihodnje uspeli opravljati enako zagnano in profesionalno, z ohranjanjem visokih strokovnih in etičnih standardov. Svojim sodelavcem bi se na tem mestu zahvalila za vse vloženo delo, trud, potrpežljivost in profesionalnost ter vsem nam želim tako uspešno delo tudi v letu 2022!

Dr. Mateja Hudoklin, univ. dipl. psih., spec. klin. psih.

Direktorica

I. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2021

1. SPLOŠNI DEL

1.1. PREDSTAVITEV SCOMS

Polni naziv:	SVETOVALNI CENTER ZA OTROKE, MLADOSTNIKE IN STARŠE Ljubljana
Krajši naziv:	Svetovalni center, Ljubljana
Naslov:	Gotska ulica 18 , 1000 Ljubljana
Davčna številka:	60489332
Matična številka:	5050243000
Transakcijski račun:	IBAN SI56 0126 1603 0925 337 (S) Banka Slovenije
Številka vložka v sodni register:	10049400, z dne 14.10.1974
Šifra dejavnosti:	86.220 (Special. zunajboln. zdravstvena dej.)
Telefon:	+386 1 5837500
E-pošta:	info@scoms-lj.si
Zastopa	Mateja Hudoklin, direktorica
Svet zavoda	Darja Golob (predstavnica MOL) Darja Bučar (predstavnica MOL) Milan Jakopovič (predstavnik MOL) Robert Završnik (predstavnik ZZZS) Marko Kalan (predstavnik zaposlenih, predsednik sveta zavoda) Bernarda Dobnik Renko (predstavnica zaposlenih) Julia Tomšič (predstavnica zaposlenih)

Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Ljubljana je javni zavod, ki deluje na področju duševnega zdravja otrok in mladostnikov.

POSŁANSTVO

Osnovno poslanstvo Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše Ljubljana je skrb za duševno zdravje otrok in mladostnikov. Temelji na timske m multidisciplinarnem strokovnem delu in na z dokazi podprtih strokovnih smernicah.

VREDNOTE

Osnovne vrednote Svetovalnega centra so zavezanost in odzivnost koristim otrok, mladostnikov in njihovih staršev, zavezanost strokovnosti, strokovna avtonomija in sodelovanje ter spoštovanje.

VIZIJA

Na področju varovanja duševnega zdravja otrok in mladostnikov v Sloveniji želimo ostati ena od vodilnih ustanov, prepoznavna po strokovni odličnosti, zavezanosti dobrobiti otrok, mladostnikov in njihovim družinam. Z dobrimi medosebnimi odnosi v timu, spoštovanjem in sodelovalno naravnano stjo bomo skladno s strokovnimi smernicami in z dokazi podprtimi strokovnimi pristopi podpirali duševno zdravje otrok in mladostnikov, vlagali v razvoj novih pristopov pomoči v Sloveniji, se povezovali z vsemi sogovorniki v Sloveniji in v tujini ter s tem nudili kakovostno pomoč otrokom in mladostnikom. Skrbeli bomo za stalno strokovno usposabljanje zaposlenih in skrbeli, da bo SCOMS Ljubljana družini prijazna organizacija, ki bo z vso skrbnostjo zagotavljala zadovoljstvo in motiviranost zaposlenih.

STRATEGIJE

Strategije uresničevanja vizije in poslanstva vključujejo diagnostično in terapevtsko delo, usmerjeno v otroka, mladostnika in družino, promocijo duševnega zdravja, preventivne dejavnosti, razvojno-raziskovalne dejavnosti, prostovoljstvo in skupnostno delo ter izobraževanja in usposabljanja vzgojiteljev, učiteljev in druge zainteresirane strokovne javnosti.

1.2. ZAKONSKE IN PRAVNE PODŁAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE SCOMS

Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Ljubljana (v nadaljevanju Svetovalni center) je bil ustanovljen kot Vzgojna posvetovalnica Ljubljana z odločbo Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana z dne 1. 1. 1955, tako da letos praznuje 66 let obstoja in kontinuiranega dela.

Na podlagi 62. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS - stari, št. 12/91, Uradni list RS/I, št. 17/91 - ZUDE, Uradni list RS, št. 55/92 - ZVDK, 13/93, 66/93, 66/93, 45/94 - odl. US, 8/96, 31/00 - ZP-L, 36/00 - ZPDZC in 127/06 - ZJZP) deluje Svetovalni center od 1.4.1991 kot javni zavod. Organiziranje in delovanje Svetovalnega centra je bilo pravno umeščeno z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Ljubljana (Uradni list RS, št. 58/98 in 85/99), skladno z Zakonom o zavodih. Ustanovitelj Svetovalnega centra je **Mestna občina Ljubljana**, o ustanovitelskih pravicah in obveznostih pa odloča Mestni svet mestne občine Ljubljana.

Svetovalni center je na osnovi Pravilnika o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03) umeščen med posredne proračunske uporabnike.

Sistem plač in pravic delavcev upošteva določila Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Uradni list RS, št. 15/94, 18/94 - ZRPJZ, 57/95, 19/96, 40/97 - ZDMPNU, 56/98, 56/98, 76/98, 39/99 - ZMPUPR, 102/00, 62/01, 43/06 - ZKolP, 77/07, 60/08, 75/08, 89/08, 83/10, 89/10, 107/11, 26/12, 40/12, 67/12, 67/12, 3/13, 10/13, 46/13, 67/13, 99/13, 7/14, 52/14, 3/15, 55/15, 106/15, 4/16, 51/16, 3/17, 38/17, 46/17, 54/17, 3/18, 47/18, 80/18, 5/19 - popr., 4/19, 45/19, 58/19, 58/19).

Deluje kot občinski - ljubljanski javni zavod in hkrati izvaja storitve za otroke in mladostnike iz vse Slovenije. Svetovalni center Ljubljana od leta 1992, ko je prenehal veljati Zakon o usmerjenem izobraževanju (Uradni list SRS, št. 11/80, 6/83, 25/89, 35/89, Uradni list SFRJ, št. 83/89, Uradni list RS - stari, št. 8/90 - ZSDZ, 10/91, Uradni list RS/l, št. 12/91 - ZOFVI, 17/91 - ZUDE, Uradni list RS, št. 66/93, 67/93 - ZVis in 12/96 - ZPSI), ni umeščen v nobenega od sistemskih zakonov države s področij šolstva, zdravstva, raziskovanja ali socialnega varstva, čeprav izvaja javno službo na področjih vseh navedenih resorjev. Omenja ga le Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 58/11, 40/12 - ZUJF, 90/12, 41/17 - ZOPOPP), na kar se sklicuje tudi Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 - uradno prečiščeno besedilo, 23/08, 58/08 - ZZdrS-E, 15/08 - ZPacP, 77/08 - (ZDZdr), 40/12 - ZUJF, 14/13, 88/16 - ZdZPZD, 64/17, 1/19 - odl. US, 73/19). Pri izvajanju programa zdravstvenih storitev, v skladu s pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, deluje Center skladno s standardi in normativi za izvajanje zdravstvene dejavnosti ter upošteva pravila Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Drugi strokovnjaki, katerih dejavnost financira Mestna občina Ljubljana, Oddelek za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport, uporabljajo zdravstvenim primerljive standarde in normative.

Zavod je specializiran, multidisciplinarno delujoč javni zavod, ki izvaja celostno strokovno pomoč otrokom, mladostnikom in staršem. Povezuje področja vzgoje, izobraževanja z raziskovanjem, socialnega in zdravstvenega varstva. Znanja za izvajanje dejavnosti črpa iz aktualnih spoznanj različnih ved, predvsem psihologije, pedagogike in specialne pedagogike, medicine, socialnega dela, sociologije in drugih sorodnih strok. Delo na zavodu se opravlja timsko in v aktivnem sodelovanju neposredno s sogovorniki, pa tudi s starši, pedagoškimi in drugimi strokovnimi delavci. V neposrednem delu z otroki in mladostniki ter z vsemi udeleženci, povezanimi s tem delom, se rešuje kompleksna problematika duševnega, socialnega in telesnega razvoja ter šolanja otrok in mladostnikov. Svoje specializirano znanje zavod širi javnostim, osvešča celotno družbo o pravicah otrok in mladostnikov do celostnih, povezujočih oblik pomoči ter oblikuje in razvija nove koncepte pomoči.

Zavod izvaja dejavnosti, namenjene celoviti obravnavi otrok in mladostnikov, ki vključuje ter povezuje skrb za njihovo duševno zdravje, učno kompetentnost ter socialno vključenost. Zavod nudi pomoč otrokom in mladostnikom z učnimi težavami, čustvenimi motnjami, vedenjskimi motnjami, psihiatričnimi motnjami ter drugimi psihosocialnimi motnjami in razvojnimi odkloni, ki se odražajo v otrokovem in mladostnikovem razvoju, doživljanju in delovanju v šoli ter na drugih življenjskih področjih. Zavod izvaja svojo dejavnost v skladu z nacionalnimi programi in veljavno zakonodajo s področij vzgoje in izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva.

Svetovalni center Ljubljana je z Odlokom o ustanovitvi registriran za izvajanje naslednjih dejavnosti (po v letu 2007 še veljavni SKD) - zavod opravlja naslednje dejavnosti kot javno službo:

- M/80.422 – pomoč otrokom in mladostnikom z učnimi težavami, čustvenimi motnjami, vedenjskimi motnjami ter drugimi psihosocialnimi motnjami in otrokom z razvojnimi odkloni, ki se odražajo v otrokovem in mladostnikovem razvoju, vedenju in uspešnosti v šoli;
- N/85.122 – specialistična ambulantna dejavnost;
- N/85.14 – preencijo učnih težav in psihosocialnih motenj, varovanje in razvijanje duševnega zdravja otrok in mladostnikov;
- M/80.4 – izobraževalno dejavnost za šolske delavce, zdravstvene delavce in druge strokovnjake, katerih delovanje je povezano z varstvom duševnega zdravja in preprečevanjem psihosocialnih motenj ter učnih težav otrok in mladostnikov.
- Zavod opravlja tudi druge dejavnosti v korist duševnega zdravja otrok in mladostnikov (analitično, raziskovalno in razvojno delo ter publicistično dejavnost),
- N/85.32 – izvajanje socialnovarstvenih programov in storitev;
- K/73.20 – raziskovanje in eksperimentalni razvoj na področju družboslovja.

Po Standardni klasifikaciji dejavnosti, veljavni od 1.1.2008 in na podlagi Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08), se dejavnosti prevajajo v naslednje:

- Q 86.220 – Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost
- P 85.5 - Drugo izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
- P 85.59 - Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
- P 85.6 - Pomožne dejavnosti za izobraževanje
- Q 86.9 - Druge dejavnosti za zdravje
- Q 86.909 - Druge zdravstvene dejavnosti
- Q 88.9 - Socialno varstvo brez nastanitve
- M72.2 - Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike

Zavod se namerava registrirati – po predhodnem soglasju ustanovitelja Mestne občine Ljubljana, skladno z novim Statutom ter Odlokom o ustanovitvi, še za opravljanje naslednjih dejavnosti, ki ne sodijo v izvajanje javne službe:

- O 84.120 - Urejanje zdravstva, izobraževanja, kulturnih in drugih socialnih storitev, razen obvezne socialne varnosti
- Q 88.99 - Drugje nerazvrščeno socialno varstvo brez nastanitve
- R 91.01 - Dejavnost knjižnic in arhivov
- R 91.011- Dejavnost knjižnic
- J 58.1 - Izdajanje knjig, periodike in drugo založništvo
- N 82.300 – Organizacija razstav, sejmov, srečanj

Ker ustanovitveni akt Svetovalnega centra še ni posodobljen v skladu z zahtevami veljavne Standardne klasifikacije dejavnosti, je v uradnem registru AJPes prenovljena in vpisana samo glavna dejavnost Svetovalnega centra in sicer Q 86.220 – **Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost**.

Zdravstvene dejavnosti: Svetovalni center je 26. 9. 1980 dobil Odločbo Republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo Socialistične republike Slovenije št. 510-1-1/80 o verifikaciji Enot za zdravstveno dejavnost Svetovalnega centra »za opravljanje zdravstvene dejavnosti s področja pedopsihiatrije in psihohigijene«.

Svetovalni center je 10. 9. 2019 prvič pridobil Odločbo Ministrstva za zdravje Republike Slovenije št. 0140-162/2018-5 o opravljanju javne zdravstvene službe, na področju specialistične zunajbolnišnične zdravstvene dejavnosti – psihiatrija v obsegu 1,61 tima, in na področju drugih zdravstvenih dejavnosti – logopedija/defektologija v obsegu 1 tima in psihologija/klinična psihologija v obsegu 7,2 tima. Odločba določa, da se obseg zdravstvene dejavnosti podrobneje določi s pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije glede na potrebe oskrbovancev. Odločba velja 15 let od datuma izdaje.

Svetovalni center je 19. 12. 2018 od Ministrstva za zdravje dobil tudi Dovoljenje št. 0140-162/2018/3 za opravljanje specialistične zunajbolnišnične zdravstvene dejavnosti na področju psihiatrije ter za opravljanje druge zdravstvene dejavnosti na področju logopedije, psihologije, defektologije ter klinične psihologije. Vsako spremembo pogojev, ki so bili izpolnjeni ob izdaji tega dovoljenja, mora javni zavod v petnajstih dneh sporočiti Ministrstvu za zdravje.

1.3. DOLGOROČNI CILJI SCOMS

Dolgoročni cilji Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše Ljubljana so usmerjeni v specializirano delovanje, ki integralno povezuje dejavnosti varovanja duševnega zdravja otrok in mladostnikov s spodbujanjem njihove socialne vključenosti ter učne kompetentnosti.

Cilje strnemo v naslednje, ki se medsebojno dopolnjujejo in prepletajo:

- izvajanje timsko zastavljene strokovne pomoči otrokom in mladostnikom s psiho-socialnimi, razvojnimi in učnimi težavami, v sodelovanju z njihovimi starši, drugimi zanje pomembnimi osebami in socialnim okoljem;
- povezovanje klinično-ambulantnega ter in psiho-socio-pedagoškega dela s preventivno-skupnostnim modelom dela;
- širjenje in posredovanje strokovnega znanja in izkušenj delavcev Svetovalnega centra Ljubljana za dobrobit čim večjemu številu otrok ter mladostnikov, kar dosegamo z različnimi oblikami izobraževanja delavcev drugih institucij ter nevladnih organizacij, katerih poglavitna dejavnost je pomoč otrokom in mladostnikom v tiski;
- širjenje znanja ter osveščanje javnosti o nujnosti nudenja celostnih oblik pomoči mladim osebam, z mrežnim povezovanjem delovanja z drugimi izvajalci ter publicistično dejavnostjo;
- pojmovanje slehernega psiho-socialnega problema kot presečišča bioloških, socialnih in psiholoških danosti ter procesov;
- interakcijsko pojmovanje problema ob upoštevanju lastnosti in značilnosti vseh udeležениh - otrok in mladostnikov na eni strani ter njihovega socialnega konteksta na drugi strani;
- aplikativno in razvojno-raziskovalno delovanje na področju duševnega zdravja, učne kompetentnosti ter socialne vključenosti otrok in mladostnikov;
- ekosocialno delovanje na izhodiščih systemske teorije, ki vključuje različne preventivne ter terapevtske pristope;
- uresničevanje konceptov pomoči, ki upoštevajo in razvijajo zaščitne dejavnike za otroka in mladostnika;

- integriranje različnih oblik pomoči, pri čemer je izbor odvisen od narave problema, realnih možnosti in sprejemljivosti za otroka ali mladostnika;
- upoštevanje eklektične teoretske osnove strokovnega dela;
- timsko delovanje, ob enakopravnih vlogah različnih strok;
- udejanjanje koncepta dela za učence z učnimi težavami, ki je zasnovan celovito kot učinkovit sistem pomoči, izhajajoč iz empiričnih ugotovitev aktualne prakse in novih, obetajočih konceptov ter modelov (etika udeležnosti, koncept perspektive moči, model rizičnosti in rezilientnosti itd.);
- upoštevanje različnih pogledov in stališč vseh udeleženi v dejavnostih centra;
- razvijanje novih modele pomoči ter spodbujanje prostovoljstva;
- odpiranje dejavnost centra navzven, z vstopanjem strokovnjakov v življenjske prostore otrok in mladostnikov (družine; socialne sredine; zavode in druge organizirane oblike)
- odpiranje centra vsem, ki jih povezuje skrb za duševno zdravje, socialno vključenost in učno kompetentnost otrok in mladostnikov (staršem, študentom, strokovnjakom, prostovoljcem, politikom, novinarjem, itd.);
- strokovno odzivanje na spreminjajoče se družbene okoliščine;
- povezovanje in sodelovanje v slovenskem, evropskem in širšem mednarodnem prostoru.

1.4. LETNI CILJI SCOMS ZA LETO 2021

Dejavnost centra je v osnovi stabilna in dolgoročna. MOL ga financira v obsegu, ki se ne spreminja (stabilen obseg strokovnega tima in programa), prav tako sta stabilna obseg in struktura financiranja pri ZZSZ, določena s petletno pogodbo (se pa cena zdravstvenih storitev za ZZSZ prilagaja ukrepom vlade na področju plač v javnem sektorju). Letni cilji Centra so (ob tem, ko se center kadrovsko še vedno pomlajuje), ohranjati stabilen obseg strank in storitev v obravnavi in uspešno gojiti tudi druge dejavnosti centra (izobraževalno, razvojno in založniško delo), in pri tem spoštovati finančne okvirje. Ob tekočem delu ambulate in drugih oblik pomoči strankam je zlasti pomembno kakovostno permanentno izobraževanje zaposlenih, tudi na način pridobivanja akademskih in strokovnih nazivov, kot tudi nadaljnje izgrajevanje izobraževalne ponudbe za pedagoške delavce v Ljubljani in širše. Vztrajno usmerjenost h kakovosti in k celostnemu, timskemu pristopu k problematiki, vidimo kot način ohranjanja specifične vloge Svetovalnega centra v slovenskem strokovnem prostoru.

Letni cilji so:

- realizacija zastavljenega pogodbenega obsega programa obravnav;
- stabilno finančno in materialno poslovanje;
- podpora doseganju višjih ravni strokovne kompetentnosti;
- timsko delo in sodelovanje z institucijami v okolju;
- specifični cilji opredeljeni v finančnem načrtu in programu dela, so se nanašali predvsem na urejanje kadrovske zasedbe;
- postopen prehod na digitalizacijo zdravstvene dokumentacije strank;

- med specifične cilje sodi kakovostna izvedba projektov, ki so se po razpisu Ministrstva za zdravje v podporo pričeli v letu 2019 in so se nadaljevali v letu 2021. S projekti je povezanih tudi nekaj publikacij.

1.5. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Ocenjujemo, da smo cilje v letu 2021 večinoma uspešno realizirali, epidemiji in izrednim razmeram navkljub. Cilj stabilnega finančnega in materialnega poslovanja smo dosegli delno, poslovni izid v letu 2021 je negativen, smo pa delež manjka sredstev s strani ZZZS kompenzirali z rezerviranimi sredstvi.

1.5.1. FINANČNO POSLOVANJE

Ob običajnih letih je ob racionalnem poslovanju običajen tudi zmeren presežek prihodkov nad odhodki, česar pa v letu 2021 nismo dosegli. Poslovni izid je negativen in znaša 2.070 eur, manjko sredstev s strani ZZZS smo kompenzirali iz rezerv iz preteklih let ter tako uravnotežili prihodke z odhodki.

Presežek odhodkov nad prihodki je nastal pri izvajanju javne službe, zdravstvene dejavnosti. V letu 2021 so prihodki ZZZS znižali za 18.569 (3%) medtem ko so se stroški dela povečali, predvsem zaradi napredovanj v višje razrede, povišanje minimalnega izplačila regresa, izplačila redne delovne uspešnosti in izplačilo odpravnine iz naslova ZZZS.

V letu 2021 se je celotni prihodek v primerjavi s preteklim letom povečal za 8 %. Prihodek se je povečal zaradi dodatkov za delo v rizičnih razmerah COVID -19.

S strani ustanoviteljice Mestne občine Ljubljana so se prihodki v primerjavi s preteklim letom povišali za 50.000 eur, stroške materiala in storitev smo v primerjavi z letom 2020 zmanjšali za 34.708 eur (17%), kar kaže, da smo poskušali delovati skrajno gospodarno in racionalno z razpoložljivimi finančnimi sredstvi, ob tem, da smo lahko ohranjali ustrezno raven kakovosti izvedenih storitev in hkrati sledili vsem zakonsko določenim spremembam na področju plač v zdravstvu.

Financiranje s strani ustanoviteljice, Mestne občine Ljubljana, kot tudi nakazovanje avansov na temelju pogodbe o izvajanju zdravstvenih storitev z ZZZS je potekalo stabilno in nemoteno, likvidnost zavoda ni bila v nobenem trenutku ogrožena.

Podrobnejše računovodsko poročilo o finančnih vidikih poslovanja je v poglavju Računovodsko poročilo..

1.5.2. ADMINISTRATIVNA PODPORA IN DIGITALIZACIJA ZDRAVSTVENE DOKUMENTACIJE

Nadaljevali smo s koraki za urejanje in posodabljanje področja varovanja osebnih podatkov v skladu z novo evropsko uredbo in sodelovali s pooblaščen družbo za svetovanje v smislu »data protection

officer«-ja. Dne 15.12.2021 je bil sprejet nov Pravilnik o varovanju osebnih podatkov, ki je bil predhodno usklajen s pooblaščen osebo za varstvo podatkov DPO.

Digitalno beleženja prisotnosti na delu je v letu 2021 v polnosti zaživel.

V decembru 2021 smo začeli aktivnosti za uvedbo digitalnega vodenja zdravstvene dokumentacije. Zdravstveno dokumentacijo bomo beležili s pomočjo programa ISOZ21. Pripravili smo vse potrebne tehnične zahteve za širšo uporabo programa celotnega strokovnega kolektiva, proces digitalizacije zdravstvene dokumentacije se intenzivno nadaljuje v letu 2022, v nadaljevanju bomo vključili tudi sodelovanje s podjetjem za ustrezno arhiviranje elektronske dokumentacije (eHramba).

V letu 2021 smo prenovili sistem beleženja storitev, ki financira MOL. Sistem beleženja storitev je kvantitativno vrednotenje opravljenega dela. Dosedanji sistem beleženja storitev je bil nespremenjen desetletja, novi sistem pa je primerljiv z obstoječim sistemom vrednotenja storitev v zdravstvu in bo tako omogočal boljše, predvsem bolj učinkovito in realno spremljanje opravljenih storitev.

V letu 2021 smo pripravili t.i. triažni vprašalnik s soglasji, ki ga stranke pred prvim pregledom prejmejo po pošti in ga izpolnjenega prinesejo na prvi pregled. S tem bomo poskušali racionalizirati zbiranje začetnih informacij ob vstopu v obravnavo in omogočiti več časa za poglobljen razgovor, kar glede na vedno večjo kompleksnost problematike, zaradi katere otroci, mladostniki in njihove družine iščejo pomoč pripomore k bolj kakovostni obravnavi. V naslednji fazi razvoja tega pripomočka bomo omenjen vprašalnik prenesli v digitalno obliko.

V letu 2021 je bila prenovljena spletna stran SCOMS, ki nudi večjo preglednost informacij.

1.5.3. MULTIDISCIPLINARNA TIMSKA OBRAVNAVA

Uvodoma lahko rečemo, da smo načrtovan program obravnav v vseh vidikih presegli in to kljub izrednim razmeram, povečani odsotnosti zaposlenih zaradi bolniškega dopusta, karanten in povečanem osipu strank zaradi bolezni in karanten.

V letu 2021 je bil obseg realiziranih storitev celotnega tima v primerjavi z letom 2020 večji. Program dela je bil tako v zdravstveni kot v sociopedagoški enoti v letu 2021 dosežen v 116 % lanskega. V obeh enotah, psihosociopedagoški (MOL) ter zdravstveni (ZZZS) je bilo skupaj izvedeno 406.287 storitev (v točkah). Obseg osnovne zdravstvene / specialistične dejavnosti določajo pogodbene obveznosti do ZZZS. Dejavnosti v letu 2021 so bile glede na pogodbeni obseg realizirane na področju pedopsihiatrije 105%, na področju klinične psihologije 111% in na področju defektologije ter logopedije 134%.

Obseg opravljenih storitev v psihosociopedagoški enoti je v letu 2021 znašal 91,9 % obsega iz leta 2019 in 123,7 % obsega iz leta 2020 (preseganje lanskega za 23,7 %).

Dosežena realizacija je bila opravljena kljub izpadu storitev zaradi pogostejši odsotnosti zaposlenih (bolniške, karantene) in strank (bolezni, karantene) v času nadaljevanja epidemije Covid 19.

Število vseh obravnavanih otrok in mladostnikov je v letu 2021 znašalo 2013, kar je približno 7 % manj v primerjavi z letom 2020, ko smo skupno obravnavali 2154 otrok in mladostnikov. Delež prvič

obravnavanih otrok (oziroma triažnih pregledov) je v letu 2021 za 1,3 % manjši kot v letu 2020; prvič obravnavanih v letu 2021 je tako 26,6 % oz. 535 otrok in mladostnikov.

Na področju čakalnih dob se stanje v primerjavi s preteklim letom ponovno poslabšuje. Konec decembra 2021 je čakalna doba za kliničnega psihologa znašala 350 dni, za pedopsihiatra 400 dni, pri klinični logopediji 215 dni; kar je več kot v enakem obdobju leta 2020. Glede na občutljivost naše ciljne populacije in pomen, ki ga imajo zgodnje odkrivanje in intervencije za dolgoročno dobrobit otrok in mladostnikov, so takšne čakalne dobe po našem mnenju še vedno nedopustne, a jih z obstoječim timom ne moremo skrajšati. Zato smo v letu 2021 začeli postopek pogajanj za širitev programov ZZZS in sicer za 0,8 tima klinične psihologije (z zdajšnjega 7,2 na 8 tima), 0,9 tima pedopsihiatrije (z zdajšnjega 1,6 na 2,5 tima) in 1 tim mentalno-higienski dispanzer (z zdajšnjega 1 na 2 tima – od tega 1 logoped in 1 specialni pedagog).

Podrobneje je o poteku multidisciplinarne timske obravnave opisano v priloženih poročilih vodje ambulate in socialnih delavk.

1.5.4. IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

Izobraževalna dejavnost v Svetovalnem centru se ves čas spreminja in razvija. Letošnje leto nam je zaradi epidemije postavilo omejitve in nove izzive, predvsem glede načina izvedbe. Program izobraževanja povezuje naše specialistično znanje na osnovnih strokovnih področjih (klinične psihologije, pedopsihiatrije, defektologije oz. specialne pedagogike, logopedije, pedagogike ter socialnega dela) z izkušnjami dolgoletne prakse in timskega dela, z novimi znanstvenimi ugotovitvami in sodobnimi pristopi ter seveda upošteva potrebe otrok, staršev in šole. Osnovni namen širjenja našega strokovnega znanja je izboljšanje razumevanja problemov povezanih z duševnim zdravjem otrok in mladostnikov ter izboljšanje kvalitete pomoči, ki jo potrebujejo.

V letu 2021 je bilo izvedenih 5 daljših oblik strokovnega izobraževanja, v okviru krajših oblik izobraževanja so bila izvedena 4 predavanja za starše in 5 predavanj za prostovoljce.

Tudi v času epidemije je potekalo sodelovanje strokovnjakov Svetovalnega centra v izobraževalnih programih izven Svetovalnega centra (sodelovanje na kongresih in posvetih, na podiplomskih in specialističnih izobraževanjih, v okviru Pedagoške fakultete v Ljubljani, v okviru strokovnih združenj in društev, po šolah...) in sicer so se naši strokovnjaki udeležili 52 takšnih dogodkov.

Zaposleni v SCOMS so se udeležili 23 različnih izobraževanj v tujini (večinoma so potekala preko spleta) in 20 različnih izobraževanj v Sloveniji. Prav tako so vključeni v 11 različnih oblik daljših oziroma intenzivnejših izobraževanj. 2 psihologinji sta vključeni v specializacijo klinične psihologije in nadaljujeta z usposabljanjem.

Interni študij ob petkih je namenjen izpopolnjevanju strokovnih delavcev Svetovalnega centra ter obsega: poročanje s kongresov in konferenc, predstavitev aktualnih novosti iz strokovne literature, predstavitev strokovnega dela drugih strokovnjakov in specializantov, daljšim diskusijam ob aktualnih strokovnih dogodkih, spremembah in problemih na področju varovanja duševnega zdravja otrok in mladostnikov (spremembe zakonodaje, ki posegajo v področje našega dela) ali analizi kompleksnih

primerov iz naše ambulantne prakse (intervizija). Program internega študija je v letu 2021 obsegal 20 prispevkov.

V Svetovalnem centru nudimo možnost pridobivanja znanja in izkušenj z našim mentorstvom ter hospitacijami. V letu 2021 je v naši ustanovi krožilo skupno 41 mladih strokovnjakov.

Podrobneje je izobraževalna dejavnost v letu 2021 predstavljena v priloženem poročilu vodje izobraževalne dejavnosti.

1.5.5. RAZVOJNO RAZISKOVALNA DEJAVNOST

V letu 2021 se je na področju razvoja in raziskav v Svetovalnem centru nadaljevalo zelo aktivno delo. Izpostaviti je potrebno predvsem razvojni projekt, s katerim smo bili konec leta 2019 uspešni na javnem razpisu Ministrstva za zdravje - projekt Cool Kids, programom premagovanja anksioznosti pri otrocih in mladostnikih. Nadaljevala se je diseminacija rezultatov in znanj iz projektov, ki so se izvajali v tem ali preteklih letih.

V letu 2021 so potekale aktivnosti v okviru naslednjih razvojno raziskovalnih projektov:

- Cool Kids – Program premagovanja anksioznosti za otroke in mladostnike
- Vpliv Covid-19 epidemije na duševno zdravje otrok in mladostnikov, obravnavanih v SCOMS Ljubljana
- Projekt "Neverjetna leta – duševno zdravje vsakemu otroku"
- Raziskava: Merjenje individualnih obravnav.

Vsi razvojni in raziskovalni projekti predstavljajo enega od virov, na podlagi katerih informiramo in prilagajamo tudi vsakdanje klinično delo, predvsem pa izobraževalno delo z drugimi strokovnjaki iz področja mentalnega zdravja ter šolstva. V letu 2021 je potekala priprava prispevkov za strokovna srečanja ter pisanje prispevkov za strokovno periodiko. Poleg prispevkov in analiz, ki so v delu, je bilo razvojno in raziskovalno delo predstavljeno na videokonferencah za šolske svetovalne delavce, živih predstavitev pa zaradi epidemije nismo imeli.

Eden od rezultatov razvojne in raziskovalne dejavnosti SCOMS Ljubljana, ki predstavlja diseminacijo znanja v strokovno in splošno javnost, so tudi objave. V sistemu Cobiss smo vsi raziskovalci v letu 2021 imeli v sistemu Cobiss 14 novih bibliografskih vpisov.

Podrobneje je razvojno raziskovalna dejavnost opisana v priloženem poročilu vodje razvojno raziskovalne dejavnosti.

1.6. NASTANEK NEDOPUSTNIH IN NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU DEJAVNOSTI SCOMS

V letu 2021 smo se zaradi pojava **epidemije Covid 19** in posledično razglašeni izrednih razmer nadaljevali s spopadanjem z mnogimi izzivi, predvsem v organizacijskem smislu. Sprejeti so bili številni ukrepi na podlagi priporočil NIJZ, Ministrstva za zdravje in specialistov medicine dela. S pomočjo teh ukrepov smo delovni proces ohranili varen tako za stranke kot za zaposlene. Posledice izrednih razmer so zaznane pri doseganju zastavljenih ciljev, v letu 2021 predvsem v povečanih stroških dela, kar je vplivalo na negativen poslovni izid.

1.7. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIMI CILJI PRETEKLEGA LETA

Leto 2021 je tako kot leto 2020 zaznamovano z izrednimi razmerami zaradi epidemije COVID 19. Ocenjujemo, da je bilo leto 2021 uspešno - Svetovalni center se odlikuje s stabilnostjo svojega delovanja tudi v izrednih razmerah zaradi epidemije.

Po obsegu in številu opravljenih obravnav je bilo leto primerljivo s preteklimi leti, kar ocenjujemo kot zelo dober dosežek glede na prisotnost izrednih razmer zaradi epidemije. Z vsemi priporočenimi ukrepi in z njimi povezanimi spremembami organizacije dela smo uspeli uspešno realizirati večino segmentov programa. Ostajajo nekateri sistemski dejavniki, ki konstantno vplivajo tudi na realizacijo naših ciljev (npr. kadrovska podhranjenost javne mreže specialistov klinične psihologije, specialistov otroške in mladostniške psihiatrije in tudi specialnih pedagogov v zdravstvu).

Sprememba urnikov in organizacija ambulantnega dela iz leta 2020 ter organizacija dela na daljavo je omogočila nemoteno delo tudi v času epidemije v letu 2021. Ukrepe smo dosledno upoštevali, kar je pripomoglo k temu, da smo delo lahko opravljali varno tako za stranke kot zaposlene. Prav tako smo delo podprli z ustrezno računalniško in administrativno podporo, kar je tudi omogočilo nemoteno izvajanje delovnega procesa.

Rezultat vseh sprejetih ukrepov in zavzetosti celotnega kolektiva je presežen načrtovani program na področju zdravstvenih storitev, na področju socio-pedagoških storitev beležimo presežanje realiziranega dela v primerjavi s preteklim letom za 23,7%. Da nismo dosegli ravni realiziranih storitev iz leta 2019 (doseženih je 91,9% programa iz leta 2019), pripisujemo objektivnim okoliščinam, nastalim zaradi epidemije (odsotnost zaposlenih zaradi izrednih razmer – varstva otrok, bolniškega staleža) in omejene možnosti izvajanja skupinskih obravnav. S spremembami organizacije dela so v času odrejenih karanten zaposleni izvajali delo na daljavo.

Tudi v letu 2021 so se nadaljevale izjemne razmere iz leta 2020, ko je bilo povpraševanje po obravnavah izrazito povečano, na obravnavo pa je bilo napotenih več otrok in mladostnikov z dodatnimi poslabšanji stanja zaradi epidemije Covid 19. Po letu 2020, ko so bile zaradi epidemije razmere izredne in smo poskušali nekatere nenujne obravnave zaključevati zaradi povečanja kapacitet po sprejemu novih, se je

trend povečevanja števila obravnav na stranko v letu 2021 ponovno dvignil na 7,4 povprečne obiske na stranko. Delež napotenih otrok in mladostnikov s stopnjo nujnosti »zelo hitro« in »hitro« se je zvišal na 45,4% vseh na novo sprejetih otrok in mladostnikov. Večinoma gre pri teh otrocih in mladostnikih za kompleksno in zahtevno problematiko, ki terja timski pristop in daljšo obravnavo in spremljanje. Kljub temu smo uspeli zadržati število triaž v letu 2021 v približno enakem obsegu kot pretekla leta.

Ob redni nabavi potrebne opreme in precejšnjih vlaganj v izobraževanje zaposlenih smo poslovali stabilno, ter nadaljevali z razvojnimi in evalvacijskimi dejavnostmi.

Zaradi več zakonskih sprememb v letu 2021, ki so vplivale na povečanje stroškov dela, s strani ZZZS niso sledili tem spremembam in posledično niso zagotovili zadostno financiranje dogovorjenega programa zdravstvenih storitev. Gre za objektivno okoliščino, na katero vodstvo in sam zavod nima vpliva, ima pa ta okoliščina vpliv na poslovni izid. In ta je v primerjavi s preteklim letom slabši.

Ob podpori ustanovitelja in lastnika poslovne stavbe, s katero upravljamo, Mestne občine Ljubljana, so se v letu 2021 nadaljevale aktivnosti za reševanje prostorske problematike SCOMS LJ. Zaradi epidemije so se aktivnosti na tem področju upočasnile, v letu 2021 je bil idejni projekt (Arhitektura Curk) predstavljen na kolegiju podžupana dr. Koželja. Projekt je dobil zeleno luč za nadaljevanje aktivnosti, ki jih nadaljujemo v letu 2022.

1.8. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA GLEDE NA OPREDELJENE STANDARDE IN MERILA

Z razpoložljivimi sredstvi smo v danih razmerah gospodarili racionalno in ekonomično, kar dokazujejo pomembno zmanjšani zneski, porabljeni za stroške materiala in storitev. Z Mestno občino Ljubljana smo dosegli dogovor o dodatnem financiranju stroškov dela. Negativni poslovni izid je posledica neskladja med prihodki ZZZS in povečanimi stroški dela.

1.9. POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI

Leto 2021 je na vseh področjih delovanja zavoda zaznamovala epidemija in izredne razmere. Z njimi povezani ukrepi za preprečevanje okužb, bolniške odsotnosti, odsotnosti zaradi varstva otrok in karanten, neudeležba otrok in mladostnikov na obravnavah zaradi bolezni in karanten.. Podrobneje so razlogi za delno doseganje ciljev pojasnjeni v predhodnih poglavjih.

1.10. OCENA DELOVANJA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA SCOMS IN OCENA DELOVANJA NOTRANJE REVIZORSKE SLUŽBE

Notranji finančni nadzor se je izvajal v obliki sprotnega spremljanja poslovnih dogodkov s strani zunanjega računovodstva in direktorice.

V letu 2021 je bila izpeljana redna notranja revizija dela poslovanja javnega zavoda in varstva osebnih podatkov. V končnem poročilu so izpostavili 5 pomanjkljivosti, pri katerih je bila prepoznana srednja stopnja upravljalškega tveganja (poslovanje v neskladju s predpisi) oziroma slabša sledljivost zdravstvene dokumentacije. Po prejemu končnih poročil smo se nanje odzvali in sprejeli program za obvladovanje tveganj ter posredovali dokazila o izvrševanju priporočil. Po prejemu odzivnih poročil je Služba za notranjo revizijo MOL postopek revizije zaključila.

1.11. OCENA UČINKOV DELOVANJA SCOMS NA DRUGA PODROČJA

Širše učinke našega dela je težavno oceniti in meriti. A težko si je predstavljati, da 2000 - 2300 otrok oz. okrog 600 novih vsako leto, ki se na nas obrnejo predvsem z učnimi, pa tudi čustvenimi, vedenjskimi in drugimi težavami, ki terjajo poglobljen interdisciplinaren in timski pristop, ne bi imelo svojega Svetovalnega centra, kamor se lahko obrnejo po pomoč, ter kakšni bi bili posledično stroški, če na določeni točki ne bi posegli s svetovalno in terapevtsko intervencijo, ki pomagajo otroku, da se uredi in se razvija v produktivnega odraslega državljana.

S svojim ambulantnim, svetovalnim, izobraževalnim, preventivnim, skupnostnim in raziskovalnim delovanjem na področju promocije in varovanja celovitega zdravja otrok, mladostnikov in staršev neposredno zajemamo 1% celotne slovenske populacije otrok in mladostnikov (med 3. in 27. letom), oziroma: če je ocenjeno, da predstavlja 10% populacije otroke s posebnimi potrebami (torej 2.000 v vsaki generaciji), potem jih sami pokrijemo skoraj polovico, ali vsaj tretjino. Prihajajo iz večine slovenskih občin (česaravno pretežno iz Osrednje Slovenije oz. ljubljanske regije), posredno pa vplivamo na psihološki in osebnostni razvoj znatno večjega deleža populacije. Izvajamo program zdravljenja psihiatričnih motenj otrok in mladostnikov, vplivamo na izboljšanje izobraževalnih rezultatov otrok in mladostnikov, na širjenje možnosti njihovega socialnega vključevanja ter na ozaveščanje strokovne in laične javnosti o potrebah otrok ter mladostnikov, ki so v svojem razvoju posebni ali rizični.

Naša angažiranost na področju promocije in preventive duševnega zdravja odražajo tudi pojavljanje v različnih medijih, sodelovanje v različnih vladnih in nevladnih skupinah, ki delujejo na področju duševnega zdravja otroke in mladostnikov. Seznam sodelovanja strokovnjakov na teh področjih je naveden v poročilo o izobraževalni dejavnosti.

1.12. ANALIZA KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE

Število zaposlenih na Svetovalnem centru je stabilno in se ne spreminja.

Oktobra 2021 se je polovično upokojila ena klinična psihologinja. Psihologinja in socialna delavka sta se sredi leta vrnila s porodniškega dopusta. Še vedno sta v procesu specializacije 2 psihologinji, ena jo je konec decembra zaključila. Sicer se kadrovska politika ni spreminjala.

1.13. POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

Na področju investicijskih vlaganj v letu 2021 ni bilo večjih vložkov. Nabavljali smo le manjšo opremo, materiale za diagnostiko in terapijo (testi in drugi diagnostični materiali), ter redno nadomeščali zastarelo in iztrošeno računalniško in drugo manjšo opremo. Če se bomo v nekaj letih selili, se ne zdi smiselno preveč vlagati, čeravno bi bilo treba osvežiti vsaj svetilna telesa po vsej hiši, težave so se začele pojavljati tudi s kanalizacijo, kar smo reševali z manjšimi popravili.

2. POSEBNI DEL

2.1. POROČILO O DELU STROKOVNEGA SVETA

Sestava strokovnega sveta v mandatu 2019-2023 se je zaradi menjave direktorja ter posledično menjav vodje ambulate, dodatno pa tudi vodje izobraževanja, med letom spreminjala. Ob koncu leta je bila sestava naslednja:

- Vodja aktiva socialnih delavk: Irena Andolšek, univ. dipl. soc. del.
- Vodja ambulate: Dr. Bernarda Dobnik Renko, univ. dipl. psih., spec. klin. psih. (do maja dr. Mateja Hudoklin)
- Vodja aktiva pedopsihiatrov: Nataša Mihevc, dr. med., spec. otroške in mladostniške psihiatrije
- Vodja aktiva specialnih pedagogov, pedagogov in logopedov: Herta Filiplić Stojanović, prof.def., spec.klin.log. (prej Barbara Zemljak)
- Vodja enote za izobraževalno dejavnost: barbara zemljak, univ. dipl. ped. (do septembra 2020: mag. Jasna Božič)
- Vodja raziskovalno-razvojne enote: dr. Peter Janjušević, univ. dipl. psih., spec. klin. psih.
- Vodja aktiva psihologov: mag. Leonida Rotvejn Pajič, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., predsednica strokovnega sveta

Strokovnega sveta se udeležuje tudi direktorica dr. Mateja Hudoklin, spec. klin. psih.

Seje strokovnega sveta potekajo okvirno enkrat mesečno, ob prvih petkih v mesecu. V letu 2021 je bilo izvedenih 11 sej, z določenimi posebnostmi:

- Januarja 2021 sta bili realizirani izjemoma dve seji (zaradi obširnosti strokovnih tem): redna 8.1. 2021 in izredna 15.1.2021.
- Septembra 2021 je seja strokovnega sveta predstavljala sestavni del strokovnih dni Svetovalnega centra in je bila izvedena dopisno.

Vsebina sej strokovnega sveta: Strokovni svet kot posvetovalni organ direktorja/direktorice) po svoji vlogi obravnava vprašanja s področja strokovnega dela zavoda, odloča o strokovnih vprašanjih v okviru pooblastil določenih v statutu zavoda, določa strokovne podlage za programe dela in razvoja zavoda, daje svetu in direktorju mnenja in predloge glede organizacije dela in pogojev za razvoj dejavnosti. Pri tem je delo SS zelo povezano z delom posameznih strokovnih aktivov in organizacijo ambulate.

V letu 2021 smo obravnavali stalne (redne) ter druge aktualne vsebine.

Stalne vsebine:

- opredelitve glede nakupov diagnostičnih pripomočkov, strokovne literature, revij, gradiv, materialov; udeležb na konferencah izobraževanjih, strokovnih srečanjih;
- opredelitve glede mentorstva krožečim specializantom, pripravnikom, študentom;
- opredelitve glede specifičnih strokovnih vprašanj (npr. opravljanje raziskovalnih nalog v SCOMS; izvedba tečaja slepega tipkanja v SCOMS, usklajevanje storitev MOL in ZZZS; izvajanje supervizije (M. Glonar Vodopivec, M. Bus, b. Jelen Sobočan, B. Profaca).
- dajanje predlogov / pobud, kot so npr.:
 - vsebina, organizacija, izvedba uvodnih strokovnih septembrskih dni;
 - priprava dokumentacije pred pričetkom obravnave (nadaljevanje iz l. 2021);
 - krajša edukacijska izobraževanja/delavnice za starše, strokovnjake (tudi za zmanjševanje čakalnih vrst...);
 - Glede strokovnih dilem (zunanji sodelavci pedopsihiatri; povečanje programa za pedopsihiatra in sicer; za 0,9 pedopsihiatra ter polovico logopeda, polovico specialnega pedagoga in 0,8 kliničnega psihologa.
 - Beleženje storitev (skupine, delo na daljavo)
 - Delo v poletnem času;
 - Projekt zmanjševanja čakalnih vrst;
 - Pobude glede skrbi za zdravje zaposlenih;
 - Pobuda za skupno razpravo vseh zaposlenih na temo: Kakšno naj bi bilo kvalitetno strokovno delo v aktualnih okoliščinah na način, da ohranjamo tudi kvaliteto timskega dela ter skrbimo zase – razprave iz skupnih aktivov iz 2. december 2021 in 7. januar 2022
 - Oblikovanje Uredniškega odbora SCOMS
 - Posodobitev spletnih strani in predstavitev vse zaposlenih
 - Priprava poudarkov iz posamezne seje Strokovnega sveta (za lažji in hitrejši pretok informacij predsednica SS po vsaki seji pripravi kratek povzetek seje Strokovnega sveta, s ključnimi poudarki in s tem seznani vse zaposlene)

- obravnava pritožb: v mandatu: v letu 2021 je strokovni svet na osnovi pritožb staršev otroka, obravnavanega v SCOMS, izvedel interni nadzor celotne obravnave tega primera (november 2021).

Aktualne vsebine (odzivanja na aktualno dogajanje)

- Epidemija - predlogi za izvajanje učinkovitih ukrepov za preprečevanje okužb v SC (v skladu z Navodili in usmeritvami NIJZ ter medicine dela), ter prilagojeno glede na naravo in potek dela v SC; predlogi za prilagojene načine dela v času epidemije (delo od doma, na daljavo...); »epidemiološki« urnik (3 urniki v turnusu, delovni čas: prihod: 7.00 - 7.30 ter 13.00 - 14.00 (interni timi oz. prva stranka), petki: 7.30 - 11.00 rezerviran čas za skupni sestanek, izobraževanja,, predstavitve, timski sestanki in obravnave ob petkih se naj načrtujejo po 11. uri).
- Podpiranje raziskav na temo Vpliv epidemije na duševno zdravje.
- Predvidena vloga Svetovalnih centrov kot strokovnih centrov.
- Odziv na pobudo Združenja za otroško in mladostniško psihiatrijo za prednostno obravnavo otrok in mladostnikov po zaključeni hospitalizaciji na PPO in CMZ.

2.2. POROČILO O AMBULANTNEM DELU

Funkcionalna enota za multidisciplinarno timsko obravnavo zajema dve osnovni dejavnosti: **ambulantna dejavnost** (multidisciplinarna timska obravnava otrok, mladostnikov in staršev oz. drugih pomembnih oseb v otrokovem oz. mladostnikovem okolju) in **skupnostna dejavnost** (prostovoljna in donatorska dejavnost). V nadaljevanju je predstavljena ambulantna dejavnost.

2.2.1. REALIZACIJA STORITEV

V letu 2021 je bil obseg realiziranih storitev celotnega tima v primerjavi z letom 2020 večji. **Program dela je bil tako v zdravstveni kot v sociopedagoški enoti v letu 2021 dosežen v 116 % lanskega.** V obeh enotah, psihosociopedagoški (MOL) ter zdravstveni (ZZZS) je bilo skupaj izvedeno **406.287** storitev (v točkah).

Obseg osnovne zdravstvene / specialistične dejavnosti določajo pogodbene obveznosti do ZZZS. Dejavnosti v letu 2021 so bile glede na pogodbeni obseg realizirane v naslednjih obsegih:

- pedopsihiatrija **presega** načrtovani obseg dejavnosti za **5 %**,
- klinična psihologija **presega** načrtovani obseg dejavnosti za **11,1 %**,
- defektologija in logopedija **presega** načrtovani obseg dejavnosti za **34,4 %**.

Obseg opravljenih storitev v psihosociopedagoški enoti je v letu 2021 znašal 91,9 % obsega iz leta 2019 in 123,7 % obsega iz leta 2020 (**preseganje lanskega** za 23,7 %).

Dosežena realizacija je bila opravljena kljub izpadu storitev zaradi pogostejši odsotnosti zaposlenih (bolniške, karantene) in strank (bolezen, karantene) v času nadaljevanja epidemije Covid 19.

Preglednica 1: Realizacija storitev v ambulantni dejavnosti za leto 2021 in primerjava s preteklim letom 2020 in letom 2019.

	Št. točk po pogodbi 2020	Realizacija 2019	Realizaci ja 2019 v %	Realizacij a 2020	Realizacija 2020 v %	Realizacija 2021	Realizacij a 2021 V %
Zdravstvena enota (ZZZS)	239.053, 6	257.291,00	110,5	231.034,31	96,6	267.377,4	111,8
Pedopsihiatrija	52.990,0 0	61.864,00	116,7	54.077,80	102,0	55.654,92	105
Klinična psihologija	164.541,6	170.972,40	103,9	154.839,79	94,0	182.787,9	111,1
Defektologija (1/2) in logopedija (1/2)	21.522,0 0	24.454,64	111,4	22.116,72	103,0	28.934,56	134,4
Psihosociopeda goška enota (MOL)		151.232,50		112.291,30		138.909,6	
Skupaj MOL in ZZZS		408.523,60		343.325,61		406.287,0	

Svetovalni center je še vedno največja specialistična mentalno-higienska ustanova za varovanje duševnega zdravja otrok in mladostnikov v Sloveniji. V javnem sektorju se še vedno nadaljuje trend vedno večjega pomanjkanja možnosti za tovrstne specialistične obravnave, potrebe po naših storitvah pa so tudi zaradi tega vse večje. Podhranjenost z mrežo služb na področju duševnega zdravja otrok in mladostnikov se kaže z vztrajanjem (pre)dolgih čakalnih dob.

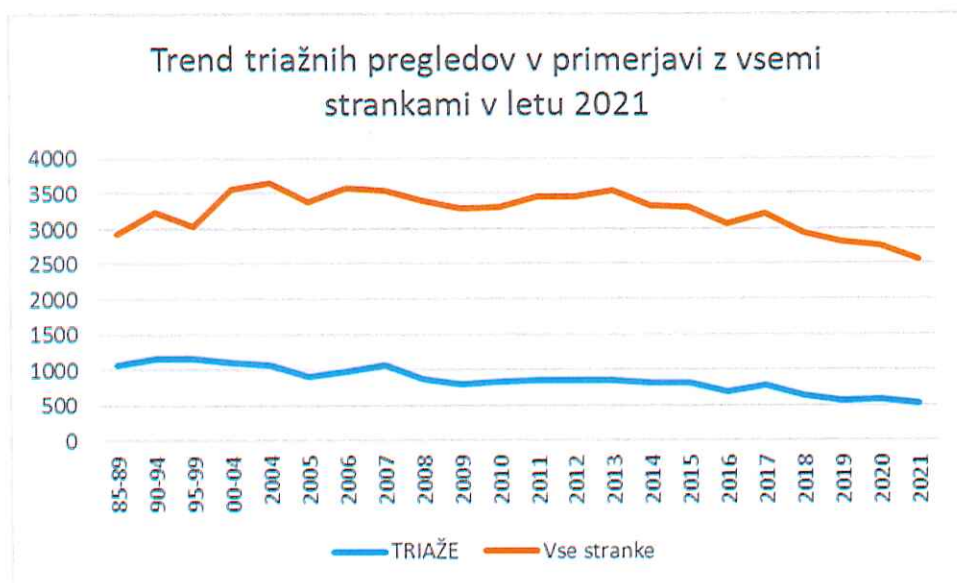
Konec decembra 2021 je čakalna doba za kliničnega psihologa znašala 350 dni, za pedopsihiatra 400 dni, pri klinični logopediji 215 dni; kar je več kot v enakem obdobju leta 2020. Glede na občutljivost naše ciljne populacije in pomen, ki ga imajo zgodnje odkrivanje in intervencije za dolgoročno dobrobit otrok in mladostnikov, so takšne **čakalne dobe** po našem mnenju še vedno **nedopustne**, a jih z obstoječim timom ne moremo skrajšati. Zato smo v letu 2021 začeli postopek pogajanj za širitev programov ZZZS in sicer za 0,8 tima klinične psihologije (z zdajšnjega 7,2 na 8 tima), 0,9 tima pedopsihiatrije (z zdajšnjega 1,6 na 2,5 tima) in 1 tim mentalno-higienski dispanzer (z zdajšnjega 1 na 2 tima – od tega 1 logoped in 1 specialni pedagog).

Povpraševanje po specialističnih obravnavah se je v letu 2021 izredno stopnjevalo, do te mere, ki je v preteklih desetletjih nismo poznali in kar pripisujemo posledicam epidemije covida. Po januarju 2021 se je močno povečevalo število napotitev s stopnjo nujnosti »zelo hitro« (obravnavo v 14 dneh) in »hitro« (obravnavo v 3 mesecih), otrok in mladostnikov po hitrem odpustu iz bolnišnice in takšnih z zelo kompleksnimi (komorbidnimi) stanji s hkratnim pojavljanjem več motenj. Najpogostejše so bile to anksioznost, depresivnost, vedenjske težave, opuščanje šolanja, samopoškodovanje, samomorilne misli ali poskusi samomora.

V letu 2021 smo nadaljevali z že utečenim načinom naročanja strank, ki smo ga uvedli leta 2011 (rezervacije terminov po prvem – triažnem pregledu), kar ima dobre učinke predvsem v smislu pospeševanja procesa timske diagnostične obravnave. Od septembra 2017 naprej je uveden spremenjen način vodenja čakalne vrste za psihološko in pedopsihiatrično obravnavo in sicer se vodi ena čakalna vrsta za vse psihologe oz. klinične psihologe in ena vrsta za pedopsihiatre. Stranke so o natančnem terminu obravnave seznanjene dva tedna pred nastopom termina. S tem smo zmanjšali osip obiska strank na prvih triažnih terminih, hkrati pa smo lahko izkoristili vse razpoložljive kadrovske kapacitete. Prav tako nam takšno vodenje čakalne vrste omogoča ustrezno obravnavo hitrih napotitev. Še vedno opažamo, da narašča povpraševanje po hitrih obravnavah zaradi težje problematike (težje oblike čustvenih in vedenjskih motenj), ki zahtevajo hitro odzivanje in intervencije ter pomembno daljšo obravnavo več strokovnjakov hkrati, prav tako pa podaljšujejo čakalno vrsto za redno obravnavo. V letu 2021 znaša delež hitrih triaž med vsemi izvedenimi triažami 45,4% in v primerjavi s preteklim letom se povečuje (v letu 2020 je znašal 44%). Zaradi kompleksnejših in težjih motenj je obravnavo pogostejše timska, dolgotrajnejša in bolj zahtevna.

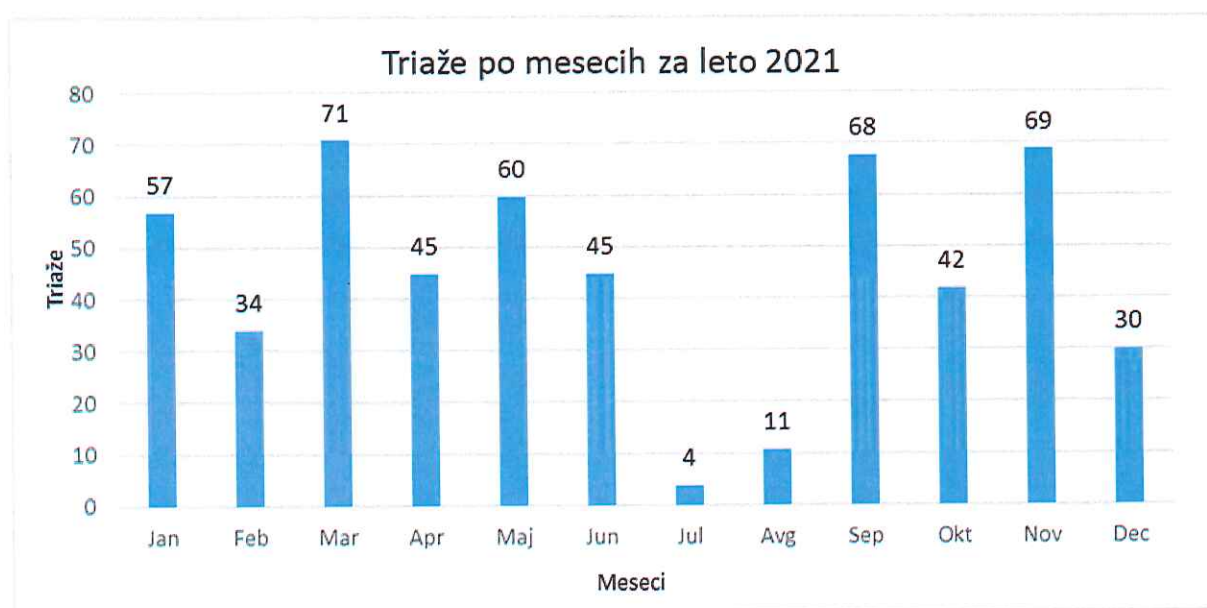
2.2.2. ŠTEVILO OBRAVNAVANIH OTROK IN MLADOSTNIKOV

Število **vseh obravnavanih** otrok in mladostnikov je v letu 2021 znašalo **2013**, kar je približno 7 % manj v primerjavi z letom 2020, ko smo skupno obravnavali **2154** otrok in mladostnikov. Delež prvič obravnavanih otrok (oziroma triažnih pregledov) je v letu 2021 za 1,3 % **manjši** kot v letu 2020; prvič obravnavanih v letu 2021 je tako **26,6 %** oz. **535** otrok in mladostnikov. Trend triažnih pregledov in vseh strank v daljšem časovnem obdobju od leta 1985 je prikazan v spodnjem grafikonu, kjer lahko vidimo, da kapaciteta Svetovalnega centra za sprejem novih strank od leta 2008 nekoliko niha in se giblje od 550 do 900 novih strank letno, v zadnjih letih je opazen trend upadanja števila sprejetih novih strank.

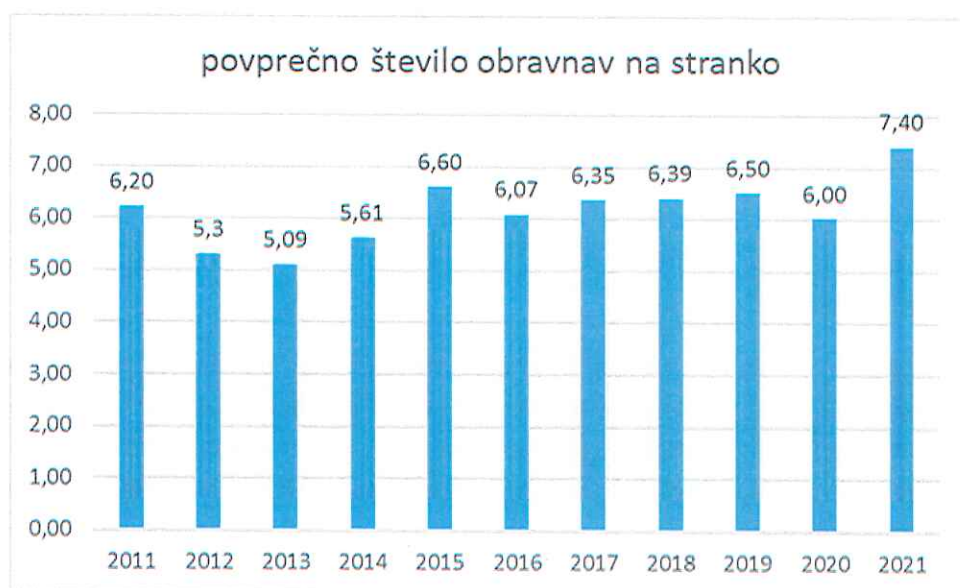
Slika 1: Trend triažnih pregledov in vseh strank od leta 1985 do 2021.

Elektronska evidenca naročanja nam z rezervacijo treh dodatnih terminov po triaži za diagnostično fazo obravnave omogoča znatno hitrejšo izpeljavo ocenjevanja in opredelitve težav ter s tem boljše načrtovanje obravnave. Strokovnjaki (večinoma klinični psihologi oz. psihologi, v manjšem obsegu pa pedopsihiatri, klinična logopedinja in socialna delavka) so v letu 2021 izvedli **mesečno povprečno 45 prvih (triažnih) pregledov novih strank** mesečno (leta 2020 so jih izvedli povprečno 50, leta 2019 pa povprečno 47). Iz slike 2 je razvidno, da je manjše število prvih obravnav opravljeno v času dopustov zaposlenih, zlasti v poletnih mesecih (julij in avgust).

Slika 2: Prvi pregledi (triaže) otrok in mladostnikov po mesecih leta 2021.

Nihanje povprečnega števila obravnav na posameznega otroka oz. mladostnika (število obiskov/stranko) v zadnjih desetih letih je prikazano na sliki 3. V zadnjih letih (še posebno po letu 2014) beležimo **trend povečevanja števila obravnav na posameznega otroka oz. mladostnika**, kar je posledica novejših diagnostičnih postopkov, večje kakovosti nujenih storitev, hkrati pa tudi večje zahtevnosti primerov, ki potrebujejo daljše vodenje in obravnavo. Tudi v letu 2021 so se nadaljevale izjemne razmere iz leta 2020, ko je bilo povpraševanje po obravnavah izrazito povečano, na obravnavo pa je bilo napotenih več otrok in mladostnikov z dodatnimi poslabšanji stanja zaradi epidemije Covid 19. Po letu 2020, ko so bile zaradi epidemije razmere izredne in smo poskušali nekatere nenujne obravnave zaključevati zaradi povečanja kapacitet po sprejemu novih, se je trend povečevanja števila obravnav na stranko v letu 2021 ponovno dvignil na 7,4 povprečne obiske na stranko.

Slika 3: Povprečno število obravnav na posameznega otroka/mladostnika v zadnjih 10 letih

Od leta 2009 beležimo **izostanke** na terminih obravnav. Podatki kažejo, da je bilo v letu 2021 skupno število izostankov (zajete so tako odpovedi kot nepojasneni izostanki) 1249 oz. **8,4 %**, kar je nekoliko manjši delež kot v letu 2020, ko je bilo skupno število izostankov 8,7 % in precej manj kot v letu 2019, ko je bilo izostankov 12%. Slednje štejejo kot velik dosežek, saj je bilo zaradi epidemije covida skozi celotno leto 2021 precej odsotnosti med strankami (bolezen, karantena), a smo, kadar je bilo le mogoče, obravnave izvajali na daljavo (telefonski razgovori in videokonference). Število izostankov na prvih obravnavah smo tudi v letu 2021 skušali zmanjševati tako, da smo starše strank obveščali o približajočem se terminu z SMS sporočilom. Na sliki 4 je prikazano število vseh izostankov na obravnavah v letu 2021 po mesecih, kjer se kaže največje število izostankov v mesecu novembru, v obdobju 5. vala epidemije covid-19.

Slika 4: Izostanki po mesecih v letu 2021

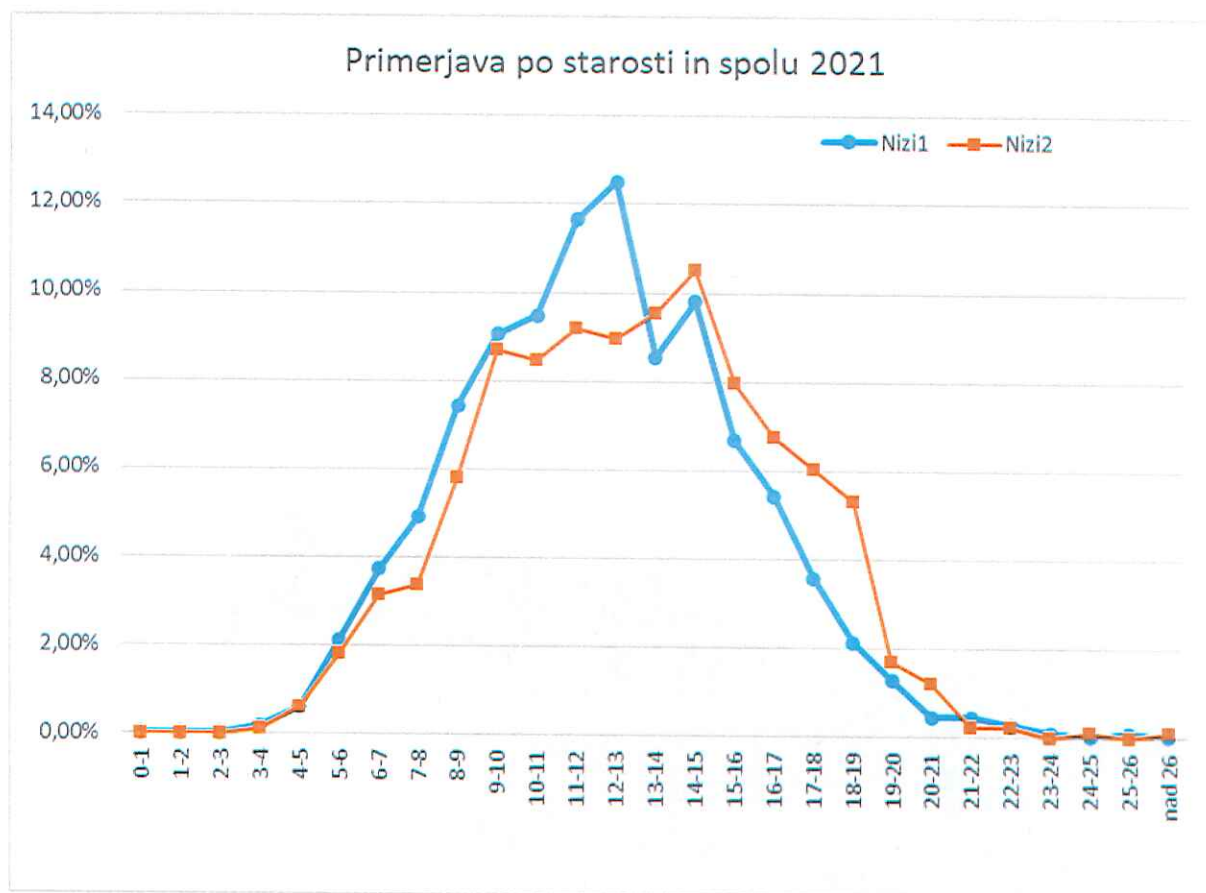
Primerjava spola obravnavanih otrok in mladostnikov kaže nadaljevanje trenda, da je število obravnavanih dečkov nekoliko večje od števila obravnavanih deklic, kar je skladno z znanimi dejstvi o nekoliko večjem deležu psihopatologije v razvojnem obdobju pri fantih. V letu 2021 je bilo obravnavanih **59 % dečkov in 41 % deklic**, kar je podobno kot v letu 2020, ko je bilo obravnavanih 60 % dečkov in 40 % deklic. Podatki so prikazani v preglednici 2.

Preglednica 2: Obravnavani otroci in mladostniki po spolu v letu 2020 in 2021.

	2020	%	2021	%
Dečki	1297	60	1186	59
Deklice	857	40	827	41
Vsi	2154		2013	

Starostna distribucija obravnavanih otrok in mladostnikov, sicer z manjšimi variacijami, kaže dokaj stabilno sliko populacije, ki ji nudimo pomoč. Tako smo v letu 2021 obravnavali **2,73 % predšolskih** otrok, kar je podobno kot v letu 2020. Že več let se kaže konstanten vzorec v tem, da obravnavamo **največ otrok v osnovnošolskem obdobju**. Največji delež obravnavanih je bil v letu 2021 v starostnem razponu, starih od 11 do 15 let, zelo veliko pa je tudi mladostnikov med 15. in 17. letom starosti. V letu 2021 je bil najmlajši otrok, ki smo ga obravnavali, star 3 leta, najstarejši mladostniki oz. študent pa 26 let. Enako kot pretekla leta je okoli **76 %** obravnavanih otrok **starih 15 let ali mlajših**, okoli **97 %** pa **mlajših od 19 let**, kar pomeni, da se v obravnave v največji meri vključujejo osnovnošolci in srednješolci, manj pa predšolski

otroci in študentje. Na sliki 6 je prikazana porazdelitev obravnavanih otrok in mladostnikov v letu 2021 po spolu in starosti.

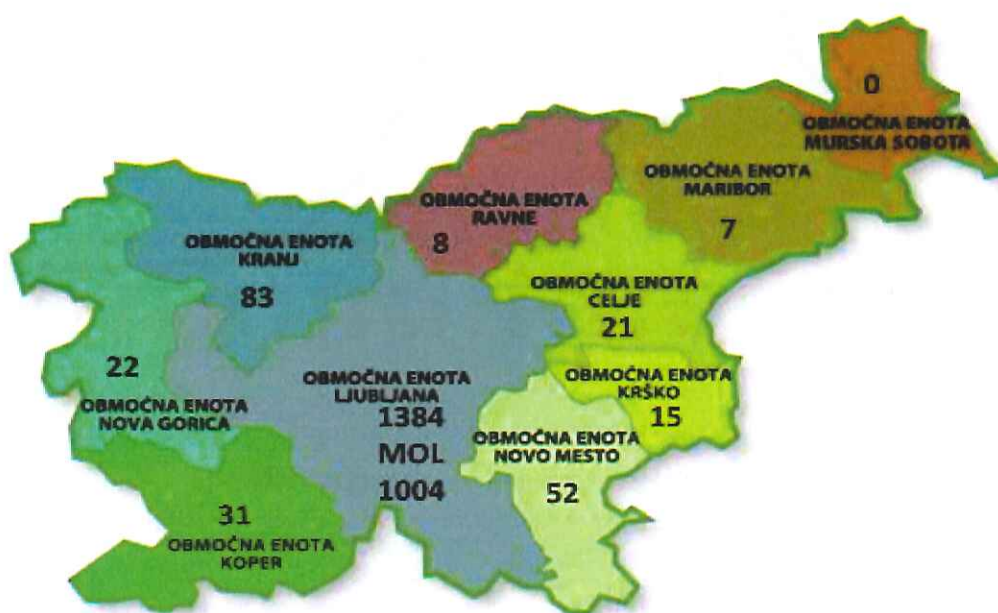

Slika 6: Porazdelitev obravnavanih otrok in mladostnikov v letu 2020 po spolu in starosti

V letu 2021 smo obravnavali otroke in mladostniki iz **100 slovenskih občin**, kar je nekoliko manj kot v letu 2020 (108) in v letu 2019 (112). Približno polovica obravnavanih otrok in mladostnikov prihaja iz občin izven MOL, kar je konstanta že iz preteklih let, in kaže, da so možnosti pomoči, kot jo nudi Svetovalni center, v mnogih drugih predelih Slovenije še vedno izredno omejene, potrebe pa velike. Predvsem opažamo popolno pomanjkanje strokovnjakov v nekaterih občinah okoli MOL-a (npr. Vrhnika, Grosuplje). Nekaterе občine so v letu 2021 ustanovile svoje Centre za duševno zdravje otrok in mladostnikov (npr. Domžale, Postojna), v občini Brezovica pa je tak Center zaradi kadrovskih težav praktično razpadel. Razbremenitve zaradi ustanavljanja novih centrov, kljub pričakovanju, tako še ne zaznavamo. Delež obravnavanih otrok iz območja Mestne občine Ljubljana je primerljiv z deleži preteklih let in znaša približno polovico (49,9%) vseh strank.

Preglednica 3: Obravnavani otroci in mladostniki glede na kraj stalnega prebivališča.

	2021	%	2020	%	2019	%
MESTNA OBČINA LJUBLJANA	1004	49,9	1046	49	1077	48
DRUGE OBČINE	1009	50,1	1108	51	1165	52
SKUPAJ	2013	100	2154	100	2242	100

Slika 7: Prikaz števila obravnavanih otrok in mladostnikov v letu 2021 glede na OE ZZZS.

Analiza podatkov kaže, da je bil v letu 2021 glede na leto 2020 zaznan porast obravnavanih otrok iz OE Maribor, upad obravnav pa iz Novo mesto, Nova Gorica in Kranj. Otrok iz OE Murska Sobota v letu 2021 nismo obravnavali.

2.2.3. MULTIDISCIPLINARNA TIMSKA OBRAVNAVA

Po analizi evidence opravljenih storitev zaključujemo, da delež otrok, ki jih obravnava tim strokovnjakov, katerih storitve financira MOL oz. ZZZS, ostaja večinoma konstanten. V letu 2021 je zaznati rahel trend dviga števila obravnav, katerih plačnik je ZZZS.

Preglednica 4: Pregled števila obravnavanih otrok in mladostnikov pri vseh strokovnjakih glede na financierja dejavnosti.

	2021		2020		2019	
VSEH STRANK	2013		2154		2242	
ZZZS	1616	80,3	1671	77%	1781	79%
MOL	1392	69.2	1412	74%	1668	74%

Zgornji podatki kažejo, da je večina strank obravnavana timsko (obravnavajo otroka pri več strokovnjakih, npr. pri (kliničnem) psihologu oz. pedopsihiatru in hkrati pri specialnem pedagogu, pedagogu, klinični logopedinji ali socialni delavki). Tako je **velik del otrok (vsaj 50 %) dejansko deležen multidisciplinarne obravnave**, tako v diagnostični, kot nadalje v svetovalni oz. terapevtski fazi obravnave.

Poleg individualnih obravnav (z otrokom oz. mladostnikom in družino), v okviru katere teče diagnostično, svetovalno, psihoterapevtsko in korektivno delo, so utečeno potekale tudi skupinske oblike dela.

INDIVIDUALNE OBLIKE DELA

Individualne oblike dela lahko strnemo v naslednje komponente: diagnostična in diferencialno-diagnostična obravnava pri različnih strokovnjakih, psihoterapija z otrokom ali mladostnikom, terapevtske metode brez specifične teoretske orientacije (suportivna psihoterapija, igralna terapija, druge terapije), terapevtske metode s specifično teoretsko orientacijo (kognitivne in vedenjske terapije, kratke psihodinamske terapije, integrativna terapija, sistemska družinska psihoterapija, druge psihoterapije), funkcionalne terapije z otrokom ali mladostnikom (terapija disleksije in druge specialnopedagoške obravnave, pedagoška obravnava, logopedska terapija, likovna terapija, psihomotorični trening, drugo), na starše ali družino usmerjene terapije (svetovanje staršem, trening vzgojne učinkovitosti, modifikacija vedenja, psihoedukacija, družinska psihoterapija, napotitev staršev v terapije izven ustanove), intervencije, usmerjene v otrokovo zunaj-družinsko okolje (v šolo ali zavod, v prostčasne dejavnosti in sosesko, v druga okolja oz. področja delovanja otroka in njegovih bližnjih) ter terapije s psihotropnimi zdravili. Tako pri individualnem kot pri skupinskem delu sledimo načelom, da se kot strokovnjaki, ki smo sicer pri odločitvah za terapevtske metode pri svojem delu avtonomni, poslužujemo **pristopov in metod, ki imajo z dokazi podprto učinkovitost** in jih priporočajo relevantna domača in tuja strokovna združenja (npr. Zbornica kliničnih psihologov Slovenije, NICE – National Institute of Health and Clinical Excellence, Cochrane Collaboration, ipd.).

SKUPINSKE OBLIKE DELA

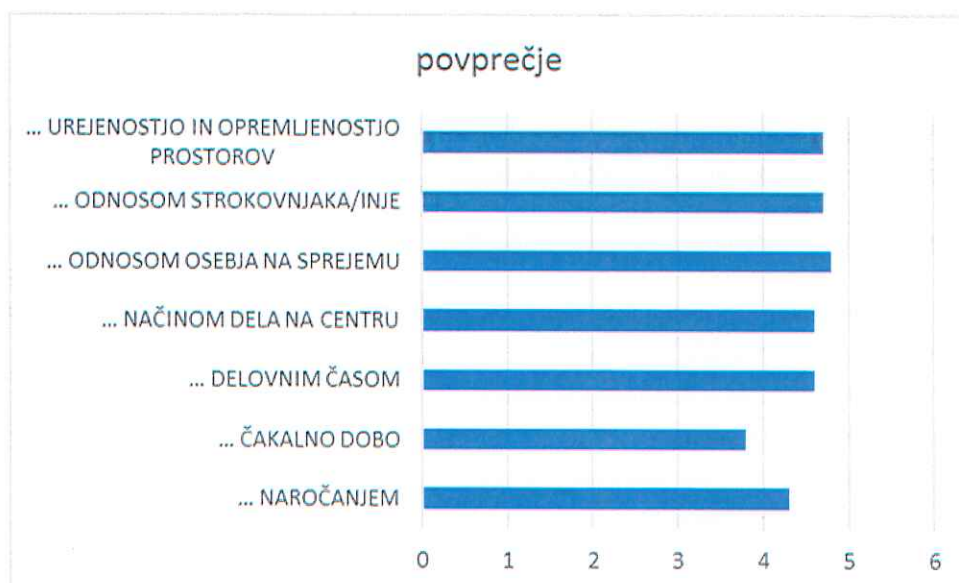
Skupinske terapevtske metode so pomembna dopolnitev k individualnim obravnavam, v katere vključimo tiste otroke in mladostnike, pa tudi njihove starše, ki so že individualno timsko vodeni in pri katerih ocenimo, da obstajajo indikacije za skupinsko obravnavo. Skupine vedno potekajo v popoldanskem času, ko se jih otroci in starši lažje udeležijo. V letu 2021 je bil ta del naše dejavnosti zaradi omejitev zaradi epidemiološke situacije pomembno okrnjen. Nekatere skupinske oblike dela so se prenesle na daljavo, večina pa ne.

- **Skupina za učenje učenja** (izvajalka dr. Tanja Černe, prof. defektologije): V šolskem letu 2021/22 smo zaradi epidemiološke situacije ter želje udeleženk in udeležencev, izvedli skupino za učenje učenja, na daljavo. V skupino je bilo vključenih sedem mlajših mladostnic in mladostnikov z različnimi specifičnimi učnimi težavami in sopojava nemi motnjami pozornosti in aktivnosti ter sekundarnimi čustvenimi težavami, iz zadnjega triletja osnovne šole. Izvedli smo sedem srečanj z mlajšimi mladostnicami in mladostniki ter dve srečanju s starši, ki sta bili namenjeni predavanju o krepitvi kompetence učenje učenja v domačem okolju ter informiranju staršev z rezultatih skupinskega dela. Pred vsakim srečanjem je izvajalka mladostnicam in mladostnikom posredovala gradiva, delovne liste in vprašalnike. Po vsakem srečanju je staršem poročala o predstavljeni učni strategiji ter načinih krepitve le-te v domačem okolju. Vključene mladostnice in mladostniki so izboljšali metakognitivne, motivacijske spretnosti in strategije ter organizacijske spretnosti znotraj samoregulacijskega učenja. Poročali so o pridobljeni učni samostojnosti ter uporabi aktivnejših učnih strategij. V mesecu aprilu/maju načrtujemo follow-up izvedbo, v kateri bomo preverili uporabo predstavljenih aktivnih učnih strategij ter spodbudili medsebojno izmenjavo učnih izkušenj, ki je za skupino mlajših mladostnic in mladostnikov motivacijsko ugodna in spodbudna.
- **Skupina za starše "Neverjetna leta "** (izvajalki Tina Djekić, univ. dipl. psih. in Daša Vervega, univ. dipl. psih., specializantka klin. psih.): V letu 2021 smo izvedli 1 skupino za starše, v kateri je bilo udeleženih 8 staršev (7 jih je skupino uspešno zaključilo). Zaradi epidemioloških razmer v državi, smo skupine številčno zmanjšali, z namenom, da bi bilo možno čim dlje časa izvajanje skupin v živo. V celoti je bila skupina zaključena junija, izvedena deloma preko videokonference, deloma v živo ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov.

Vsi strokovnjaki so vključeni v redno individualno in/ali skupinsko **supervizijo**, ki jo izvajajo zunanji supervizorji, nadaljujemo pa tudi z rednimi intervizijskimi skupinami strokovnjakov.

ZADOVOLJSTVO STRANK

Tako kot vsako leto je tudi v letu 2021 potekalo zbiranje povratnih informacij o zadovoljstvu strank s pomočjo ankete. Na anketna vprašanja je v letu 2021 odgovorilo 91 posameznikov. Z ocenami od 1 (zelo nezadovoljni) do 5 (zelo zadovoljni) so odgovarjali na vprašanja o zadovoljstvu z urejenostjo in opremljenostjo prostorov, odnosom strokovnjaka, odnosom osebja na sprejemu, načinom dela na centru, delovnim časom, čakalno dobo in naročanjem.

Slika 8: Prikaz rezultatov ankete o zadovoljstvu strank

Odgovori strank, ki so ankete izpolnili, kažejo na veliko zadovoljstvo strank z našim delom in odnosom. Najmanj zadovoljstva kažejo s čakalno dobo, kar pa je pričakovano glede na dolžino čakalnih dob.

2.3. PROSTOVOLJSKO IN SKUPNOSTNO DELO

Dejavnost poteka po organizacijskem okviru šolskega leta. Socialni delavki opravljata aktivnosti v zvezi s pridobivanjem in uvodnim usposabljanjem študentk in študentov, seznanjanje staršev in otrok s to obliko pomoči ter sodelovanje s strokovnjaki, ki otroke predlagajo. Za prostovoljke samostojno izvajata mentorske sestanke, vsaka za svoje skupine prostovoljk.

V program pomoči prostovoljskega dela so bili vključeni otroci, ki živijo v težjih družinskih in psihosocialnih okoliščinah:

- smrt enega od staršev;
- otroci, ki so bili žrtve fizičnega ali psihičnega nasilja v družini;
- otroci, ki se soočajo z motnjo ali boleznijo enega ali obeh staršev ali sorojenca;
- otroci, ki se soočajo z zasvojenostjo enega ali obeh staršev;
- otroci z izkušnjo večkratne hitre menjave socialnega in kulturnega okolja;

- otroci, ki doživljajo težko ločitev staršev ali so ločitev staršev že doživeli;
- otroci, ki se zaradi različnih razlogov soočajo z odsotnostjo obeh staršev;
- otroci, ki so posvojeni ali v rejništvu;
- otroci z dolgotrajnimi boleznimi ali motnjami;
- otroci z vedenjskimi težavami;
- otroci s težavami na področju vzpostavljanja socialnih stikov;
- nizek socialno ekonomski status družine (najnižji dohodki, najnižja izobrazba staršev, brezposelni starši, invalidsko upokojeni starši, družine v izjemno neugodnih bivalnih razmerah, družine, ki živijo v stalni denarni negotovosti in pomanjkanju).

Poleg teh otrok so bili v program pomoči prostovoljcev vključeni tudi otroci, ki imajo hude težave na področju učenja, družina pa jim ne more zagotoviti ustrezne pomoči.

Dejavnosti prostovoljskega dela so potekale v sledečem zaporedju:

- pridobivanje študentk in študentov za sodelovanje v akciji (predstavitve na fakultetah, izdelava in razpošiljanje informativnih obvestil);
- priprava študentk na stike z otroki in družinami (krajši izobraževalni seminar);
- priprava otrok in staršev (individualna);
- predstavitev in izbor otrok;
- mentorstvo in supervizija prostovoljkam;
- evalvacijski razgovori s starši, otroki in prostovoljkami ob koncu akcije;
- organizacijsko in administrativno delo ob vodenju projekta – dokumentiranje, evalviranje, vabila prostovoljkam, potrdila in priporočila prostovoljkam.

Mentorska srečanja s prostovoljkami ter srečanja med otrokom in prostovoljko so glede na epidemiološko sliko, pretežno potekala preko stikov na daljavo (telefon, skyp, zoom, whatsapp, viber ali teams), v manjšem obsegu pa v obliki osebnih stikov. Po koncu epidemije smo prostovoljke spodbujale, da izpeljejo vsaj nekaj srečanj v živo, a to ni bilo vedno mogoče, ker nekatere študentke niso imele bivališča v Ljubljani, saj so že od začetka študijskega leta študirale na daljavo. Poročila o srečanjih v živo so bila ganljiva, saj je bila to neverjetna izkušnja tako za otroke kot za prostovoljke. Skupina študentk socialnega dela je izdelala nekajminutni video, kjer so prikazale, kako so njihove aktivnosti potekale in kako so izkoristile možnosti, ki jih omogočajo računalniški programi in različne aplikacije. Video si lahko ogledate na naši spletni strani.

Junija je s prostovoljstvom zaključilo 41 prostovoljk. Žal sta le dve od tistih, ki so delale pretežno na daljavo s srečanji nadaljevali tudi v novem šolskem letu. Pač pa tiste, ki so se spoznale z otroki osebno pred začetkom epidemije nadaljujejo svoje druženje 3 leto, take so štiri.

Oktobra smo v predstavitev projekta pritegnili 50 študentk. Usposabljanje je potekalo v obliki predavanj po zoomu in se ga je udeležila večina zainteresiranih iz različnih študijskih smeri: Fakulteta za socialno delo, Pedagoška in Filozofska fakulteta. Podobno kot preteklo leto smo predstavili izkušnje, pričakovanja in cilje tovrstne pomoči, a je prišlo do večjega osipa kot običajno. S srečanji je začelo 15 prostovoljk, 6 pa jih nadaljuje že drugo oz. tretje leto. Čas epidemije, ukrepi za zaščito pred korona virusom in spremenjeni pogoji delovanja šol, pristočasnih dejavnosti, spremembe v družbi na sploh krojijo življenje in vplivajo na

odzivanje in spoprijemanje s spremembami pri vsakem od nas. Kakor nas je presenetil dober odziv študentov leta 2020, ko so se, skupaj z nami prvič spoprijeli z novo realnostjo, nas je velik osip jeseni presenetil. Preuranjeno je delati zaključke, s tem se bomo ukvarjali ob koncu šolskega leta.

Špela Klemenčič (nadomeščanje socialne delavke na porodniškem dopustu) je ob zaključku svojega dela maja 2021 napisala članek v katerem podaja ugotovitve ob evalvaciji dela prostovoljk.

»Z upoštevanjem še ostalih primerov prostovoljskega dela na SCOMS bi lahko naredili sledečo swot analizo prostovoljskega dela v času epidemije korana virusa v letu 2020/2021:

Prednosti:

- oblika vzdrževanja stika z nekom izven otrokove družine;
- premagovanje osamljenosti in izoliranosti v času epidemije s prisotnostjo konstantne osebe
- varen in razumevajoč odnos (ni pogovor z neznancem iz interneta, temveč s študentkami iz področja dela z ljudmi);
- druženje in sproščeno preživljanje prostega časa;
- čustvena podpora otroku, razbremenjevanje in pogovor o otrokovih stiskah;
- spodbude in motiviranje otroka za opravljanje različnih aktivnosti;
- podpora in pomoč pri učenju, domačih nalogah, pri organizaciji šolskega dela na daljavo, postavljanju lastnih ciljev glede učnega uspeha;
- učenje primernih socialnih načinov vedenja kot so upoštevanje dogovorjenih terminov, nadomeščanje kletvic z ustreznimi besedami, reguliranje čustev, sodelovanje z drugim, razumevanja socialnih situacij in krepitev ustreznih socialnih veščin;
- prostovoljec ima redna mentorska srečanja na daljavo na katerih dobiva podporo v znanju in osebno podporo.

Slabosti:

- pomanjkanje možnosti za osebni stik in osebno bližino, ki bi lahko pomembno olajšala procese pomoči še posebno na področju razvijanja socialnih veščin;
- zaznavanje neverbalne komunikacije je na daljavo težje kot pri osebem stiku;
- zaznavanje stvari, ki jih ima otrok rad je težje, saj so pri srečanjih v živo poleg tega kar otrok sam pove ali konkretno pokaže pred zaslonom, prostovoljke lahko opazile tudi predmete, ki jih otrok nosi ali ima in preko njih izraža določena zanimanja.
- pomanjkanje možnosti za skupna doživetja z obiskovanjem kulturnih ustanov ipd.;
- pomanjkanje možnosti za preživljanje skupnega prostega časa ob športnih aktivnostih;
- pomanjkanje možnosti za druženje na otrokovem domu.

Študentke prostovoljke so v letu 2021 opravile najmanj 2380 ur prostovoljskega dela.

Študentka Lara je takole opisala prvo srečanje v živo:

»Prijetnih doživetij z uporabnico je bilo ogromno. Če pa moram izpostaviti zgolj en dogodek je to najino 1. srečanje v živo, ki je bilo nabito s pozitivnimi čustvi in sicer s presenečenjem, veseljem, začudenjem. Bilo je kot, da bi se spoznali ponovno. Sama sem bila obrnjena v drugo smer in deklica se je zadržala

«Lara», tako, da sem se takoj obrnila in obema so se oči kar zasvetile od presenečenja. Res neprecenljiva izkušnja.»

2.4. POROČILO O IZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI

Program izobraževanja Svetovalnega centra Ljubljana povezuje naše specialistično znanje na osnovnih strokovnih področjih (klinične psihologije, pedopsihiatrije, defektologije oz. specialne pedagogike, logopedije, pedagogike ter socialnega dela) z izkušnjami dolgoletne prakse in timskega dela, z novimi znanstvenimi ugotovitvami in sodobnimi pristopi ter seveda upošteva potrebe otrok, staršev in šole. Osnovni namen širjenja našega strokovnega znanja je izboljšanje razumevanja problemov povezanih z duševnim zdravjem otrok in mladostnikov ter izboljšanje kvalitete pomoči, ki jo potrebujejo.

Izobraževalna dejavnost v Svetovalnem centru se ves čas razvija, spreminja in prilagaja glede na izkazane potrebe uporabnikov, glede na izkušnje in prepoznanih potreb iz neposredne klinične prakse in glede na potrebe širše družbe v katero je Svetovalni center Ljubljana umeščen. Tudi leto 2021 nam je zaradi epidemije bolezni COVID 19 in z njo povezanih omejevalnih ukrepov postavilo nove izzive, predvsem glede načina izvedbe izobraževanj.

2.4.1. DALJŠE OBLIKE STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA ZA PEDAGOŠKE DELAVCE

Daljše oblike strokovnega izobraževanja se praviloma izvajajo v prostorih Svetovalnega centra. Posamezni strokovnjaki se nanje prijavljajo elektronsko, preko naše spletne strani. Namenjene so različnim strokovnim profilom pedagoških in zdravstvenih delavcev (učiteljem, svetovalnim delavcem in izvajalcem dodatne strokovne pomoči v šolah; strokovnim delavcem v centrih za duševno zdravje ali v drugih relevantnih zdravstvenih zavodih za otroke in mladostnike). Našteta izobraževanja ponujajo izboljšanje znanja pedagoških delavcev o duševnih stiskah otrok in možnostih pomoči v njihovem prostoru delovanja.

V letu 2021 so tovrstna izobraževanja potekala preko platforme Zoom, zato so prijavljeni udeleženci ob prijavi podali tudi podpisano soglasje za sodelovanje na dogodku preko platforme Zoom. V letu 2021 so bila na ta način izvedena naslednja izobraževanja:

- **Vodenje skupin za učenje učenja, zlasti za učence s SUT**

Izvajalka: dr. Tanja Černe, profesorica defektologije

Čas izvedbe: 15.1.2021, 29.1.2021 in 12.2.2021 od 11.00 - 15.00 (platforma Zoom) + delo doma med srečanji

Udeleženske: 12 specialnih in rehabilitacijskih pedagoginj oziroma profesorice defektologije, 2 psihologinji, 3 pedagoginje in 2 socialni pedagoginji (OŠ Ledina, OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, OŠ Zadobrova, OŠ Dob, OŠ Preska, OŠ Stična, OŠ Rodica, Mladinsko zdravilišče Rakitna – Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov Brezovica, Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana, Zd Trbovlje, ZD Celje, ZD Krško, Društvo prostovoljcev VZD)

Vsebina in namen: Izobraževanje je bilo namenjeno šolskim svetovalnim delavcem, izvajalcem dodatne strokovne pomoči in drugim strokovnim delavcem. V okviru izobraževanja so se udeleženke seznale z modelom šest-stopenjskega prilagodljivega učenja (Boekaerts, 1997), ki vključuje kognitivno in motivacijsko samoregulacijo ter posledično z aktivno vlogo učenca v procesu učenja. Spoznale so primanjkljaje učencev s SUT na področju učenja ter vire, ki jih potrebujejo učenci za uspešno učenje. Seznale so se z nameni in cilji skupinskega dela, organizacijo, vsebino, z metodami in principi ter z različnimi učnimi strategijami. Prav tako so se seznale s procesom lastnega in učenčevega postavljanja ciljev, s prepoznavanjem in reguliranjem lastnih in učenčevih kognitivnih in motivacijskih strategij ter s krepitvijo in regulacijo lastnih in učenčevih metakognitivnih učnih in metakognitivnih bralnih strategij. Med prvim in drugim srečanjem so udeleženke reflektirale lastno izkušnjo prilagodljivega učenja. Po drugem srečanju so udeleženke pripravile načrt/program za izvedbo skupine za učenje učenja, zlasti za učence s SUT, v svojem delovnem okolju. Na tretjem skupnem srečanju so posamezne udeleženke načrt/program predstavile, obenem pa je bil načrt/program tudi supervizijsko ovrednoten.

- **Vodenje skupin za učenje učenja, zlasti za učence s SUT – nadaljevanje**

Izvajalka: dr. Tanja Černe, profesorica defektologije

Čas izvedbe: 21.5.2021 od 11.- 14. ure (platforma Zoom) + kontinuirano delo do maja 2022

Udeleženke: 7 udeleženk - 6 specialnih in rehabilitacijskih pedagoginj oziroma profesorice defektologije in 1 psihologinja (OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, OŠ Ledina, OŠ Dob, OŠ Zadobrova, OŠ Sostro in ZGNL).

Vsebina in namen: Nadaljevalno izobraževanje za vodje skupin za učenje učenja – Portfolio je bilo namenjeno udeleženkam, ki so se udeležile predhodnih izobraževanj za vodje skupin za učenje učenja ter so želele skozi lastno pro-aktivno vlogo reflektirati proces ter krepiti profesionalno kompetenco. Izobraževanje o portfoliu je bilo sestavljeno iz dveh delov:

- Prvi del v obsegu treh ur je bil namenjen predavanju z delavnico. Vseboval je predstavitev profesionalnega razvoja strokovnih delavcev in metodo portfolia, strokovno refleksijo dosedanjih obravnavanih tem, izmenjavo dosedanjih izkušenj ali dilem glede SRU pri individualnem ali skupinskem delu.
- Drugi del v obsegu petih ur, pa je bil namenjen individualnemu delu udeleženk in oblikovanju strokovnega portfolia v jesenskem času šolskega leta 2021/22. Glede na to, da naj bi udeleženke v večini izvedle skupine za učenje učenja v jeseni, bi tako imele na voljo nekaj mesecev časa za vodenje strokovnega portfolia s tega področja. Tako je bilo sprva načrtovano, da bodo udeleženke portfolio v pisni obliki posredovale izvajalki izobraževanja do sredine decembra 2021, vendar pa smo morali rok za oddajo zaradi epidemiološke situacije v državi podaljšati do maja 2022.
Izvajalka izobraževanja jim je bila v vmesnem času na voljo za individualno konzultacijo, ki je bila izvedena preko platforme Zoom. Do trenutka pisanja tega poročila so individualno konzultacijo opravile štiri udeleženke.

- **Krepitev metakognitivnih učnih strategij pri učencih s specifičnimi učnimi težavami v okviru samoregulacijskega učenja**

Izvajalka: dr. Tanja Černe, profesorica defektologije

Čas izvedbe: 8.10.2021 in 22.10.2021 (skupno 8 pedagoških ur) (platforma Zoom)

Udeleženke: Udeleženke: 6 specialnih in rehabilitacijskih pedagoginj (OŠ Vencija Perka, OŠ Vide Pregarc, Center Janeza Levca Ljubljana, ZD Ljubljana, ZD Ormož, ZD Domžale)

Vsebina in namen: Izobraževanje je bilo namenjeno učiteljem, šolskim svetovalnim delavcem in izvajalcem dodatne strokovne pomoči. V okviru izobraževanja so se udeleženke seznale z

individualnim pristopom pri razvoju metakognitivnih spretnosti in sicer s strategijami spremljanja, samopoučevanja s samonavodili, strategijami samospraševanja, samorazlaganja, strategijami evalvacije in s skupinskim pristopom ter strategijami recipročnega spraševanja in poučevanja. Spoznale so metakognitivne bralne učne strategije, ovrednotile pomen branja v funkciji učenja ter razmišljale o aplikaciji pridobljenih znanj v različne oblike in načine poučevanja; v pouk, dodatno strokovno pomoč, individualno in skupinsko pomoč. Na prvem srečanju so udeleženke izpolnjevale vprašalnik zavedanja metakognitivnih bralnih strategij ter ozaveščale lastne bralne strategije. Med prvim in drugim srečanjem so opredelile in ovrednotile izvedbo ur dodatne strokovne pomoči ali pouka, z vidika krepitve metakognitivnih učnih strategij ter pri učencih spodbujale razvoj in uporabo le-teh.

- **Krepitev učne motivacije pri učencih s specifičnimi učnimi težavami v okviru samoregulacijskega učenja**

Izvajalka: dr. Tanja Černe, profesorica defektologije

Čas izvedbe: 05.11. in 19.11.2021, od 11.00 – 14.30 (platforma Zoom)

Udeleženke: 2 specialni in rehabilitacijski pedagoginji, 4 profesorici defektologije

Vsebina in namen: Izobraževanje je bilo namenjeno učiteljem, šolskim svetovalnim delavcem, izvajalcem dodatne strokovne pomoči in drugim strokovnim delavcem. Udeleženke so se seznanile s teorijami učne motivacije, zlasti s teorijo samodeterminacije ter z ugotovitvami raziskav učne motivacije pri učencih s specifičnimi učnimi težavami. Seznanile so se z vlogo motivacije znotraj samoregulacijskega učenja. Ozaveščale so način lastnega poučevanja ter naravnost vedenja k podpori avtonomiji ali h kontroli. Med prvim in drugim srečanjem so opredelile in ovrednotile izvedbo ur dodatne strokovne pomoči, ur pouka, diagnostičnih in korektivnih situacij z vidika krepitve samodeterminacijskih učnih strategij in vedenj ter pri učencih spodbujale razvoj in uporabo le-teh in/ali preizkusile strategije za razvijanje učne motivacije v učnih situacijah.

- **Supervizija dela z učenci, ki odklanjajo šolo**

Izvajalca: dr. Peter Janjušević, specialist klinične psihologije in dr. Mateja Hudoklin, specialistka klinične psihologije

Čas izvedbe: Supervizija poteka tekom šolskega leta 2021/22, do trenutka pisanja poročila sta bili izvedeni dve srečanja, in sicer: 15.10.2021 in 16.11.2021. Supervizijska srečanja se bodo glede na potrebe nadaljevala do konca šolskega leta 2021/22 (platforma Zoom)

Udeleženke: 3 svetovalne delavke (OŠ Prule, OŠ Dravlje, OŠ Mirana Jarca)

Vsebina in namen: Delu z učenci, ki zaradi različnih razlogov odklanjajo šolo, smo posvetili preventivni projekt, ki smo ga s sofinanciranjem Ministrstva za zdravje v Svetovalnem centru Ljubljana izvajali v letih 2017-2019. V letu 2021 smo pričeli z izvajanjem redne skupinske supervizije, namenjene predvsem svetovalnim delavcem, ki se pri svojem vsakdanjem delu srečujejo z otroki in mladostniki, pri katerih se kažejo vedenja, povezana z odklanjanjem šole. Supervizija zajema vse elemente pomoči pri odklanjanju šole (preprečevanje, prepoznavanje, ocenjevanje, delo z otrokom in starši, načrtovanje in izvajanje pomoči). V skupini so udeleženke lahko skozi vodeno diskusijo in delom na primerih otrok oz. mladostnikov iz lastne prakse, ki pa niso v obravnavi v Svetovalnem centru Ljubljana, načrtovale različne elemente pomoči in jih procesno vodile skozi celotno šolsko leto.

Supervizija dela z učenci, ki odklanjajo šolo je bila oblikovana in vključena tudi v projekt skrajševanja čakalnih vrst na SCOMS, saj strokovni delavci na šoli na ta način lahko dobijo

možnost podpore, svetovanja in vodenja, da pravočasno ukrepajo in morda rešijo še obvladljive težave že v okviru šole.

Podrobnejše informacije o posameznih izobraževanjih in o evalvaciji posameznih izobraževanj so na voljo v dokumentaciji Enote za izobraževanja SCOMS.

2.4.2. PREDAVANJA ZA STARŠE V OKVIRU SVETOVALNEGA CENTRA LJUBLJANA

Strokovnjaki Svetovalnega centra so se v letu 2021 izvajali tudi krajša predavanja za starše otrok oziroma mladostnikov, ki so na Svetovalnem centru Ljubljana že v obravnavi, nanjo še čakajo ali pa v obravnavo še niso neposredno vključeni, vendar pa pri sebi oziroma pri svojem otroku opažajo določene težave pri vzgoji, učenju, vedenju ali čustvovanju.

V letu 2021 je bila večina predavanj za starše izvedena preko platforme Zoom (ob podpisnem soglasju staršev za sodelovanje na dogodku preko platforme Zoom), nekaj pa tudi v živo na Svetovalnem centru Ljubljana (v času ugodnejšega epidemiološkega položaja v državi in upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov proti širjenju okužbe s Covid 19).

V letu 2021 so bila tako izvedena naslednja predavanja za starše:

- **Postopek usmerjanja otrok s posebnimi potrebami**

Izvajalec: dr. Marko Kalan, prof. defektologije

Čas izvedbe: 04.02.2021 od 18.30 do 20.00 (platforma Zoom)

Udeleženci: 13 staršev otrok/mladostnikov (v 6 primerih sta se predavanja udeležila oba starša), ki so bili uvrščeni v čakalno vrsto za obravnavo na Svetovalnem centru Ljubljana.

Vsebina in namen: Predavanje je predstavljalo enega od ukrepov v okviru projekta zmanjševanja čakalne vrste. Starši so bili nanj povabljeni preko elektronskih naslovov, ki so jih sami podali ob prijavi za obravnavo svojih otrok/mladostnikov na Svetovalnem centru Ljubljana. Vabljenih je bilo 77 staršev otrok/mladostnikov, ki so bili glede na opisane ali že diagnosticirane težave njihovega otroka/mladostnika uvrščeni na čakalni seznam za pregled oziroma diagnostični postopek pri specialnem pedagogu. V času, ko so čakali na pregled, jim je bila ponujena možnost udeležbe na omenjenem predavanju. Od vabljenih staršev se je prijavilo 16 staršev, dejansko se jih je nato predavanja udeležilo 13 staršev.

V okviru predavanja je bil staršem predstavljen celoten postopek usmerjanja otrok s posebnimi potrebami kot je opredeljen po Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami za otroke, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov vzgoje in izobraževanja z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe vzgoje in izobraževanja oziroma posebne programe vzgoje in izobraževanja. Poleg same predstavitve postopka pa so se starši imeli možnost s predavateljem pogovoriti o najbolj perečih vprašanjih in težavah, ki so s postopkom usmerjanja povezani.

- **Učenje učenja**

Izvajalka: dr. Tanja Černe, prof. defektologije

Čas izvedbe: predavanje v treh delih, tedenska srečanja: 25.01.2021, 01.02.2021, 15.02.2021 od 19.00 do 20.00 (platforma Zoom)

Udeleženci: 21 staršev otrok (v 7 primerih sta se predavanja udeležila oba starša), ki so bili uvrščeni v čakalno vrsto za obravnavo na Svetovalnem centru Ljubljana.

Vsebina in namen: Tudi to predavanje je predstavljalo enega od ukrepov v okviru projekta zmanjševanja čakalne vrste. Starši so bili nanj povabljeni preko elektronskih naslovov, ki so jih sami podali ob prijavi za obravnavo svojih otrok na Svetovalnem centru Ljubljana. Vabljenih je bilo 43 staršev otrok, ki obiskujejo prvi dve triadi OŠ in ki so bili glede na opisane ali že diagnosticirane težave njihovega otroka uvrščeni na čakalni seznam za pregled oziroma diagnostični postopek pri specialnem pedagogu. V času, ko so čakali na pregled, jim je bila ponujena možnost udeležbe na omenjenem predavanju.

Predavanje je potekalo v treh delih, ki so se med seboj vsebinsko nadgrajevala. V okviru predavanj so bili predstavljeni načini pomoči otroku s težavami na področju učne organizacije, predstavljene so bile aktivne oblike učenja ter načini razvijanja ustrezne učne motivacije.

- **Prilagajanje na ločitev**

Izvajalki: dr. Bernarda Dobnik Renko, klinična psihologinja in Irena Andolšek, socialna delavka

Čas izvedbe: 12.04.2021 (platforma Zoom); 04.10.2021 (Svetovalni center Ljubljana)

Udeleženci: 9 staršev (12.04.2021); 9 staršev (04.10.2021)

Vsebina in namen: Tudi to predavanje je predstavljalo enega od ukrepov v okviru projekta zmanjševanja čakalne vrste. Starši so bili nanj povabljeni preko strokovnjakov, pri katerih so v obravnavi na Svetovalnem centru Ljubljana oziroma so se nanj prijavili samoiniciativno neposredno izvajalkama predavanja, saj je bila novica o napovedanem predavanju objavljena tudi na spletni strani SCOMS. Predavanja so se udeležili starši, ki so pred ločitvijo, ki so v ločitvenem postopku, že ločeni starši, starši, ki imajo stiske in dileme glede pogovora z otrokom o tej temi in starši, ki težko sodelujejo z drugim staršem po ločitvi.

V okviru predavanja sta predavateljici predstavili vpliv ločitve na odrasle in posledično na njihovo starševsko vlogo; starši so spoznavali primerne načine, kako lahko otroku na ustrezen način predstavijo, da se bosta starša ločila oziroma kako se primerno pogovarjati o ločitvi; predstavljen je bil vpliv ločitve na otroke ter ravnanja staršev, ki so za otroka v ločitveni situaciji obremenjujoča ali celo škodljiva ter po drugi strani ravnanja staršev, ki lahko otrokom soočanje z ločitvijo staršev olajšajo.

Predavanje je bilo v letu 2021 izvedeno dvakrat, za dve različni skupini staršev.

- **Neverjetna leta**

Izvajalki: Daša Vervega, specializantka klinične psihologije in Tina Djekić, psihologinja

Čas izvedbe: januar 2021 do junij 2021

Udeleženci: 8 staršev (7 jih je program uspešno zaključilo)

Vsebina in namen: V projektu SCOMS kot konzorcijski partner sodeluje od same implementacije projekta v slovenski prostor, torej od leta 2015. V letu 2019 smo ponovno kot konzorcijski partner skupaj z drugimi partnerji in prijaviteljem »Zavod Mala ulica« kandidirali za pridobitev sredstev na razpisu iz področja javnega zdravja za obdobje 2019-2022. Projekt je bil na razpisu uspešen, tako da smo pridobili sredstva za izvedbo treh skupin Treningov starševstva. V letu 2021 je bila izvedena ena skupina za starše. Zaradi epidemioloških razmer v državi, smo skupine številčno zmanjšali, z namenom, da bi bilo možno čim dlje časa izvajanje skupin v živo. V celoti je bila skupina zaključena junija, izvedena deloma preko videokonference, deloma v živo ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov.

Skupina je namenjena staršem otrok z vedenjskimi in ali čustvenimi težavami, za krepitev njihovih starševskih veščin, ki jih starši razvijajo v skupini, organizirani v obliki delavnic, in doma preko domačih aktivnosti z otrokom. Vključeni so večinoma starši otrok obravnavani v SCOMS,

nekateri pa so napoteni s strani kolegov iz drugih zdravstvenih institucij, kjer teh skupin ne izvajajo (npr. ZD Vič).

Podrobnejše informacije o posameznih izobraževanjih in o evalvaciji posameznih izobraževanj so na voljo v dokumentaciji Enote za izobraževanja SCOMS.

2.4.3. PREDAVANJA ZA PROSTOVOLJCE, KI DELUJEJO V OKVIRU SCOMS

V programu usposabljanja novih prostovoljcev in prostovoljk, ki se vključijo v nudenje pomoči otrokom in mladostnikom v okviru Svetovalnega centra Ljubljana, s predavanji zanje sodelujejo tudi strokovnjaki SCOMS:

- I. Andolšek, K. Čibašek: Uvod v prostovoljno delo
- K. Čibašek: Prvi stik in vzpostavitev odnosa z otrokom in družino
- I. Andolšek: Družina – svet v katerega vstopajo prostovoljci
- N. Hribar: Čustvene težave pri otrocih
- M. Kalan: Specifične učne težave in pridružene motnje v osnovni šoli

2.4.4. SODELOVANJE POSAMEZNIH STROKOVNJAKOV SVETOVALNEGA CENTRA LJUBLJANA V IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMIH IN IZOBRAŽEVALNIH DOGODKIH IZVEN SVETOVALNEGA CENTRA LJUBLJANA

Podrobnejše informacije so navedene v individualnih poročilih posameznih strokovnjakov v prilogi.

AKTIVNO SODELOVANJE NA KONGRESIH IN POSVETIH (8):

- Aktivna udeležba s prispevkom »Predelava senzornih prilivov« na Strokovnem posvetu Zbornice SRP in pedagogov Slovenija; na daljavo, 26.11.2021 (T. Černe)
- Moderiranje skupine ravnateljev na Posvetu ravnateljev na temo »Duševno zdravje v šolah«; 19.08.2021 (B. Dobnik Renko)
- Predavanje z naslovom Kliničnopsihološka obravnava otrok bolnikov z rakom na srečanju Psihološki vidik in celostna rehabilitacija bolnic z rakom dojk (ZOOM), 23.9.2021 (M. Hudoklin)
- Predavanje z naslovom Kliničnopsihološki vidiki uporabe zaslonov pri otrocih in mladostnikih na strokovnem srečanju v organizaciji Združenja za pediatrijo, 1.10.2021 (M. Hudoklin)
- Predavanje z naslovom psihološki vidiki uporabe zaslonov na 15. nacionalni konferenci ob mesecu preprečevanja zasvojenosti (NIJZ; preko ZOOM-a)), 5.11.2021 (M. Hudoklin)
- Sodelovanje na posvetu Duševno zdravje otrok in mladostnikov v organizaciji NIJZ, 1.6.2021 (M. Hudoklin)
- Sodelovanje na posvetu z ravnatelji v organizaciji NIJZ (program MIRA), 19.8.2021 (M. Hudoklin)
- Sodelovanje na posvetu na temo nekemičnih zasvojenosti v organizaciji NIJZ (program MIRA), 22.2021 (M. Hudoklin)

SODELOVANJE NA PODDIPLOMSKIH IN SPECIALISTIČNIH IZOBRAŽEVANJIH (3):

- Redna individualna supervizija za psihologe, ki so v supervizijski stopnji usposabljanja iz vedenjskih in kognitivnih terapij iz CZBO Rakitna in ZD Celje (P. Janjušević)
- Predavanja v okviru Izobraževalni modul Zbornice kliničnih psihologov Slovenije Kliničnopsihološko ocenjevanje: »Zanemarjanje in zlorabe« in »Anksiozne motnje pri otrocih in mladostnikih«; Ljubljana, 08.10.2021 (B. Dobnik Renko)
- Predavanja v okviru Izobraževalni modul Zbornice kliničnih psihologov Slovenije Kliničnopsihološko ocenjevanje: »Ocenjevanje otrok in mladostnikov« in »Vedenjske motnje«; Ljubljana, 07.10.2021 (P. Janjušević)

IZOBRAŽEVANJE V OKVIRU DRUŠTVA ZA VKT SLOVENIJE (4):

- Predavanje za šolske svetovalne delavce »Vedenjsko kognitivna terapija čustvenih težav« (P. Čas)
- Izvedba delavnic na usposabljanju iz vedenjskih in kognitivnih terapij »Praktikum I« na teme: Aplikacija rezultatov raziskav v VKT otrok in mladostnikov, Vedenjski intervju, Tehnike reševanja problemov (P. Janjušević)
- Izvedba delavnic na usposabljanju iz vedenjskih in kognitivnih terapij »Praktikum II« na temo: Soočanje s pacientovim neizpolnjevanje domačih nalog (P. Janjušević)
- Redna skupinska supervizija »Praktikum III« - Mariborska skupina (P. Janjušević)

SODELOVANJE S PEDAGOŠKO FAKULTETO, UNIVERZA V LJUBLJANI IN UNIVERZA V MARIBORU (9)

- Vaje (10 ur) v izpopolnjevalnem programu pri predmetu Komunikacijske veščine in sodelovanje s starši (I. Andolšek)
- Predavanja »Izbrana poglavja iz področja otroške in mladostniške psihiatrije« za študente socialne pedagogike PeF Ljubljana (B. Belec)
- Izvedba vaj iz področja socialne pedagogike pri predmetu Inkluzivna vzgoja in izobraževanje za študente likovne pedagogike PeF Ljubljana; letni semester, v času od aprila do junija 2021 (B. Caf)
- Izvedba predavanj in delavnic za študente na drugostopenjskem magistrskem študijskem programu Pomoč z umetnostjo PeF Ljubljana; maj 2021 (B. Caf)
- Vabljen predavanje za dodiplomske študente razrednega pouka PeF Ljubljana »Učenci s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami«; na daljavo, 07.05.2021 (T. Černe)
- Vabljen predavanje za dodiplomske študente specialne in rehabilitacijske pedagogike PeF Ljubljana »Učenje učenja«; na daljavo, 03.11.2021 (T. Černe)
- Vabljen predavanje za dodiplomske študente logopedije in surdopedagogike PeF Ljubljana »Učenje učenja«; na daljavo, 03.11.2021 (T. Černe)
- »Strategije dela z učenci in mladostniki z učnimi težavami – dispraksija«; predavanje za učitelje v IZP programu PeF Ljubljana, Oddelek za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko (M. Kalan)
- Izvedba predavanj (5 ur) pri predmetu Strategije dela z otroki in mladostniki z učnimi težavami v okviru študijskega programa Izvajanje specialno – pedagoške in socialno – pedagoške pomoči otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter s čustvenimi in vedenjskimi težavami (PPPU-ČVT); št. seminarja IZP – 4; 13.02.2021 (J. Tomšič)
- Vabljen predavanje za magistrske študente programa Inkluzija v vzgoji in izobraževanju PeF Maribor »Učne težave učencev v osnovni šoli«; na daljavo, 25.02.2021 (T. Černe)

FILOZOFSKA FAKULTETA UNIVERZE V LJUBLJANI (1)

- Predavanje na Kliničnem vikendu Filozofske fakultete »Zanemarjeni in zlorabljeni otroci«; 27.11.2021 (B. Dobnik Renko)

FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO UNIVERZE V LJUBLJANI (1)

- Predavanje »Kako pomagati sebi, ko pomagamo drugim.« za študentke Fakultete za socialno delo v Ljubljani (Š. Klemenčič)

VABLJENA PREDAVANJA V OKVIRU DRUGIH STROKOVNIH ZDRUŽENJIH, ŠOLAH, SKUPNOSTI (27):

- Predavanje na izobraževanju za sodnike, tožilce in poravnalce »Postopki v katere so vključeni mladoletniki« (B. Dobnik Renko)
- Predavanje za družinske sodnike (Center za izobraževanje v pravosodju) »Skupno starševstvo«; 04.11.2021 (B. Dobnik Renko)
- Predavanje za Socialno zbornico Slovenije »Podobnosti in razlike med mnenjem Centrov za socialno delo in izvedenskim mnenjem«; 02.12.2021 (B. Dobnik Renko)
- Gimnazija Erudio: predavanje za kolektiv »Dijaki s posebnimi potrebami«; 18.10.2021 (T. Černe)
- Predavanje - delavnica za celoten učiteljski zbor OŠ Ledina na temo Izzivi na področju duševnega zdravja otrok in mladostnikov v šoli preko ZOOM-a, 6.12.2021 (M. Hudoklin)
- Kulturni bazar v Mariboru – izvedba pogovora po plesni predstavi avtoric Mojce Kasjak in Katje Goričan; 15.11.2021 (B. Caf)
- Sodelovanje v radijskem prispevku Notranjskega radia na temo »Učenci z disleksijo«; 14.10.2021 (T. Černe)
- Disgrafija in disortografija: kako pomagati ob težavah pri pisanju? Objavljeno na: <https://www.bibaleze.si/najstniki/sola-in-splet/motnje-branja-pisanja-branje-pisanje-disortografija-disgrafija-disleksija-ucenci-pomoc-sola.html>. (T. Černe)
- Težave, s katerimi se soočajo učenci z disleksijo. Objavljeno na: <https://www.bibaleze.si/najstniki/sola-in-splet/ucna-gradiva-motnje-branja-disleksija-branje-adhd-sola-pouk-ucenje-ucbeniki.html> (T. Černe)
- Priprava in izvedba spletnega izobraževanja »Potek zgodnje pismenosti pri otrocih rizičnih za razvoj specifičnih učnih težav v predšolskem in šolskem obdobju«; ZFM Maribor, večkratna izvedba v soavtorstvu z dr. Katarino Grom (T. Černe)
- Snemanje devetih video posnetkov »Kako se lažje učim«; Knjižnica Logatec; 03.05.2021 (T. Černe)
- Snemanje webinarja »Učna motivacija v predšolskem in šolskem obdobju«; NLP center, večkratna izvedba (T. Černe)
- Aktivna udeležba s prispevkom »Katere vire potrebujejo učenci z učnimi težavami za uspešno učenje -vidik učnega coachinga«; NLP konferenca v organizaciji NLP centra; na daljavo, 12.11.2021 (T. Černe)
- Sodelovanje na okrogli mizi o problematiki izvedenstva v klinični psihologiji; STA, 24.03.2021 (B. Dobnik Renko)
- Sodelovanje v Prvem dnevniku na temo položaja mladostnikov ob uvedbi PCT pogoja; 15.09.2021 (B. Dobnik Renko)
- Sodelovanje v oddaji Intelekt na temo duševnega zdravja otrok in mladostnikov; Radio Prvi, 05.10.2021 (B. Dobnik Renko)

- Intervju v Sobotni prilogi časopisa Delo »Zdelo se nam je nedopustno, da ne bi pomagali: o duševnem zdravju otrok in mladostnikov« <https://www.delo.si/sobotna-priloga/zdelo-se-nam-je-nedopustno-da-ne-bi-pomagali/>; 17.04.2021 (B. Dobnik Renko, M. Hudoklin, P. Janjušević)
- Intervju v Sobotni prilogi časopisa Delo »Možnosti za socializacijo so se zmanjšale že pred epidemijo: o duševnem zdravju otrok in mladostnikov« <https://www.delo.si/sobotna-priloga/moznosti-za-socializacijo-so-se-zmanjsale-ze-pred-epidemijo/>; 24.04.2021 (B. Dobnik Renko, M. Hudoklin, P. Janjušević)
- Intervju v oddaji Na podstrešju, Radio Slovenija, Val 202 z naslovom »Starši naj otroka spodbujajo k spopadanju s svojimi težavami« <https://val202.rtvsl.si/2021/04/na-podstresju-3/>; 22.04.2021 (P. Janjušević)
- Prispevek »Anksioznost pri otrocih«; spletna stran portala Biba leze (J. Jarm)
- Sodelovanje na vladni tiskovni konferenci o trenutni epidemiološki situaciji, 25.1.2021 (M. Hudoklin)
- Sodelovanje na okrogli mizi Pozitivna psihologija (organizacija Blanka Tacer, ZOOM), 1.2.2021 (M. Hudoklin)
- Sodelovanje v oddaji Hudo! Na Radiu SLO1, 13.2.2021 (M. Hudoklin)
- Sodelovanje v oddaji Dobro jutro na RTVSLO, 17.2.2021 (M. Hudoklin)
- Sodelovanje na tiskovni konferenci NIJZ glede posveta, 4.6.2021 (M. Hudoklin)
- Sodelovanje v oddaji KODA na RTVSLO, 22.6.2021 (M. Hudoklin)
- Sodelovanje na okrogli mizi na konferenci Mladih zmajev, 3.12.2021 (M. Hudoklin)

2.4.5. UDELEŽBA STROKOVNJAKOV NA IZOBRAŽEVANJIH

Podrobnejše informacije so navedene v individualnih poročilih posameznih strokovnjakov v prilogi.

Zaradi epidmioloških razmer in z njo povezanih varnostnih ukrepov so tudi slednji v večini potekali virtualno.

KRAJŠI IZOBRAŽEVALNI DOGODKI/PREDAVANJA V TUJINI (23)

- Childhood Trauma and the Brain; Anna Freud Centre (10.03.2021)
- Webinar Hot to Raise Your spirited Child (Mary Sheedy Kurcinka) (11.03.2021)
- Webinar Trauma – Related dissociation: latest research and critical insights, dr. Ruth Lanius, organizator PESI (18.03.2021)
- Konferenca; Child and adolescent mental health: what have we learnt during the Covid-19 pandemic? Looking back, Looking forward; ACAMH (18.–19.03.2021)
- Supporting bereaved children in yearly years settings; Anna Freud Centre (13.05.2021)
- Supporting children in an early years settings who may have experienced trauma; Anna Freud Centre (24.06.2021)
- Webinar s področja motenj fluentnosti, Stuttering Foundations (03.05.2021)
- Webinar PEVoC 14 (14th Pan-European Voice Conference) (06.05.2021)
- 8th World Congress on ADHD: From Child to Adult Disorder (06.-09.05.2021)
- British Dyslexia Association International Conference 2021 – Advancing Dyslexia and Dyscalculia (20.–21.05.2021)
- Therapeutic Assessment for Adolescents with Self-Harm; ACAMH (maj 2021)

- Konferenca Kreativni puls: Kreativni pristupi u prakticnom radu s djecom i adolescentima s teškoćama u ravoju i odraslim osobama s invaliditetom te osobama s psihičkim smetnjama (Zagreb, 28.-29.05.2021)
- Predavanja dr. Tony Attwood v organizaciji ACAMH:
 - Managing Anxiety (03.06.2021)
 - The Cognitive Profile Assoociated with Autism (17.06.2021)
 - Developing the Friendship Abilities of Autistic Children in Primary School (01.07.2021)
 - Adolescent Issues for Autistic Teenagers (15.07.2021)
- Webinar The brain development in adolescence and substance use in the context of prevention science, policy and practice – BDA (23.06.2021)
- Duncan Astle; Learnus predavanja: Supporting Struggling Learners: Beyond the label (avgust 2021)
- Evropski kongres Evropske zveze za vedenjske in kognitivne terapije (08.–11.09. 2021)
- 2021 Dyscalculia Virtual Conference: Leading Revolutions and Creating Solutions: Exploring the individual experiences of dyscalculia and maths learning difficulties (14. 10. 2021)
- Webinar Educators and Maths Anxiety: Inspiring maths-positive futures (04.11.2021)
- EMentH 2021 – Autism in Infants and Toddlers (12.-13.11.2021)
- Webinar Practical but fun strategies for supporting the learning of spelling and time tables (BDA)
- Webinar Socio-Economic Inequality and children's Brain Development (17.11.2021)
- Webinarju The Power of Family Engagement How Involved Parents can Foster a Child's Self-Advocacy Skills (02.12.2021)
- Udeležba na praznovanju obletnice BDA – Festive Celebrity Special (03.12.2021)

KRAJŠI IZOBRAŽEVALNI DOGODKI / PREDAVANJA V SLOVENIJI (20)

- Izobraževanje: Razvoj grafomotorike (2. in 3. modul)
- Predstavitev programov obravnave uporabnikov prepovedanih drog v zdravstvenem in nevladnem sektorju na goriškem, prikaz sodelovanja v lokalni skupnosti; Ministrstvo za zdravje (29.01.2021)
- Vedenjsko-kognitivna terapija motenj hranjenja; Društvo za VKT Slovenije
- 17. Bregantovi dnevi
- Webinar »Slovenski šolniki na tujem«; Šola za ravnatelje
- Webinar »Sodelovanje z družinami in vloga ravnatelja«; Šola za ravnatelje (16.03.2021)
- Seminar za zaposlene na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov; Socialna zbornica Slovenije (11.03.2021)
- Svetovni dan socialnega dela 2021 – UBUNTU »Sem, ker smo«, krepitev solidarnosti in povezanosti; Društvo socialnih delavk in delavcev Slovenije v sodelovanju s fakulteto za socialno delo (16.03.2021)
- Seminar: Duševne motnje in odzivi svojcev; Socialna zbornica Slovenije (08.04.2021)
- Pedopsihiatrična delavnica »Arhitektura pomoči otrokom in mladostnikom z duševnimi motnjami« (16.04.2021)
- II. nacionalna konferenca preprečevanja zasvojenosti s spletom; Logout, center pomoči pri prekomerni rabi interneta (20.04.2021)
- Seminar: Metode socialnega dela – znanje za ravnanje; Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo (22.04.2021)
- Ko mladostnik sam »zdravi« svoje stike; Ministrstvo za zdravje in Študijsko raziskovalni center Ljubljana (14.5.2021)
- Obravnava jecljanja v otroštvu - predšolsko in zgodnje šolsko obdobje v organizaciji CKSG Portorož (09-10.07.2021)

- Strokovni seminar »Osebnostne motnje v teoriji in praksi« v organizaciji Slovenske krovne zveze za psihoterapijo; dr. Simon Brezovar (september 2021)
- Predavanje Lestvica komunikacije in simbolnega vedenja - razvojni profil (CSBS) v organizaciji URI Soča (06.10.2021)
- Predavanje gospe Korez v okviru Društva Bravo (12.10.2021)
- 70 let Bolnišnične šole Ljubljana (11.11.2021)
- 7. Slovenski psihiatrični kongres, (04. – 06.11.2021)
- 9. strokovno srečanje sodnih izvedencev in sodnih cenilcev Slovenije v organizaciji Centra za izobraževanje v pravosodju (november 2021)

DALJŠA / INTENZIVNEJŠA STROKOVNA USPOSABLJANJA (11)

- Usposabljanje in akreditacija za izvajanje programa Cool Kids - na daljavo (Macquarie University Sydney, Centre for Emotional Health) – zaključeno v januarju 2021
- Izobraževanje: Vprašalnik o otrokovi predelavi senzornih informacij (26.-27.02.2021)
- Izobraževanje: Profil ocene posebnih potreb SNAP-združen (19.in 20.03.2021)
- Izobraževanje: Usposabljanje za uporabo SNAP-3 Prosil specifičnih učnih težav (07.05.2021)
- Izobraževanje: Sistem za ocenjevanje prilagoditvenega vedenja ABAS-3 (11.06.2021)
- Opazovalna shema za ocenjevanje avtizma (Autism Diagnostic Observation Schedule-2 - ADOS-2) (21.06.2021 do 24.06.2021)
- Izobraževanje iz Rorshachove psihodiagnostike R-PAS
- Modul iz psihopatologije v okviru UPK Ljubljana - Polje
- Usposabljanje in akreditacija za izvajanje programa Cool Little Kids - na daljavo (Macquarie University Sydney, Centre for Emotional Health) – zaključeno v decembru 2021
- Usposabljanja v okviru posameznih terapevtskih smeri (vedenjsko kognitivna terapija, sistemska družinska psihoterapija, razvojno analitična psihoterapija, gestalt psihoterapija, psihoanalitična terapija)
- Usposabljanja v okviru specializacije iz klinične psihologije

2.4.6. INTERNI ŠTUDIJ (20)

Interni študij ob petkih je namenjen izpopolnjevanju strokovnih delavcev Svetovalnega centra ter obsega: poročanje iz kongresov in konferenc, predstavitve aktualnih novosti iz strokovne literature, predstavitve strokovnega dela drugih strokovnjakov in specializantov, daljšim diskusijam ob aktualnih strokovnih dogodkih, spremembah in problemih na področju varovanja duševnega zdravja otrok in mladostnikov (spremembe zakonodaje, ki posegajo v področje našega dela) ali analizi kompleksnih primerov iz naše ambulantne prakse (intervizija).

Program internega študija je v letu 2021 obsegal :

- Predstavitve povzetka udeležbe na izobraževanju na temo zasvojenosti; 05.02.2021 (Š. Klemenčič, SCOMS)
- Predstavitve predavanja dr. Petra Fonagy (direktor Inštituta Anna Freud v Angliji); 05.02.2021 (M. Hudoklin, SCOMS)
- Predstavitve analize vprašalnikov o vplivu epidemije COVID 19 na duševno zdravje otrok in mladostnikov; 09.04.2021 (P. Janušević, SCOMS)

- Predstavitev povzetkov II. Nacionalne konference na temo zasvojenosti s spletom, ki jo je organiziral Logout, 07.05.2021 (T. Černe, SCOMS)
- Predstavitev dela prostovoljcev v šolskem letu 2020/21; 14.05.2021 (Š. Klemenčič, SCOMS)
- Predstavitev platforme HALT, kamor se lahko prijavijo zlorabe v športu in diskusije o zlorabi v športu, na kateri je sodelovala tudi sama; 28.05.2021 (M. Hudoklin, SCOMS)
- Predstavitev predavanja na temo samopoškodbenega vedenja in diskusija; 28.05.2021 (J. Jarm, SCOMS)
- Predstavitev izobraževanja Uspešna komunikacija in reševanje nesporazumov v zdravstvu (delavnica mediacijskega centra ZD Ljubljana); 04.06.2021 (M. Tomšič, SCOMS)
- Predstavitev zasnove doktorske raziskave Razvoj in validacija računalniške baterije testov za diagnosticiranje disleksije; 18.06.2021 (Ana Herzog, psihologinja v PB Begunje)
- Predstavitev programa Cool Kids in indikacije za vključitev otrok/mladostnikov v skupinsko delo; 01.09.2021 (P. Janjušević in sodelavci, vključeni v projekt, SCOMS)
- ADOS2 – predstavitev diagnostičnega pripomočka in dosedanje izkušnje z njim; 01.09.2021 (B. Dobnik Renko, L. Rotvejn Pajič, K. Stres Kavčič, SCOMS)
- Predavanje: Sodobni pristopi k obravnavi internetne odvisnosti; 02.09.2021 (B. Belec, SCOMS)
- Predstavitev Vprašalnika o otrokovi predelavi senzornih prilivov in izkušnje z uporabo; 02.09.2021 (M. Kalan in T. Černe, SCOMS)
- Predavanje: Spolna disforija v razvojnem obdobju; 01.10.2021 (Mojca Šoštarč, klinična psihologinja v Ambulanti za spolno zdravje Psihiatrične bolnišnice Ljubljana)
- Letno izobraževanje in ozaveščanje zaposlenih o GDPR; 08.10.2021 (Božidar Popović)
- Predstavitev predavanj za starše na temo Ločitev in predstavitev indikacij za napotitev staršev na predavanje; 15.10.2021 (B. Dobnik Renko in I. Andolšek, SCOMS)
- Predavanje: Makedonija, njihov izobraževalni sistem in navade in predstavitev lastne izkušnje z izobraževalnim sistemom v Sloveniji; 19.11.2021 (Sara Danilovska, specialna in rehabilitacijska pedagoginja v ZD Domžale)
- Predavanje: Čustvena (dis)regulacija; 03.12.2021 (Ina Ullen, dr.med., specialistka otroške in mladostniške psihiatrije)
- Redna mesečna supervizija za strokovnjake SCOMS pod vodstvom ga. Maje Glonar Vodopivec in občasna supervizijska srečanja za strokovnjake SCOMS z dr. Bruno Profaca iz Zagreba
- 8-tedenskem tečaju čuječnosti; 12.10.2021-07.12.2021 (Lara Pirc)

2.4.7. KROŽENJE STROKOVNJAKOV V SVETOVALNEM CENTRU LJUBLJANA

V SCOMS nudimo možnost pridobivanja znanja in izkušenj strokovnjakom v izobraževanju z našim mentorstvom ter hospitacijami. V letu 2021 je v naši ustanovi krožilo skupno 41 strokovnjakov in sicer:

ŠTUDENTJE (1)

- študentka psihologije: 1

PRIPRAVNIKI (9)

- pripravnici psihologinji - 2,
- pripravnici specialne in rehabilitacijske pedagogike - 4,
- pripravnice logopedije – 2,
- pripravnica socialnega dela – 1

SPECIALIZANTI (31)

- specializanti klinične logopedije - 2,
- specializanti klinične psihologije - 11,
- specializanti otroške in mladostniške psihiatrije - 6,
- specializanti pediatrije - 12.

2.5. POROČILO O RAZVOJNO-RAZISKOVALNEM DELU

V okviru Razvojno-raziskovalnega inštituta Svetovalnega centra deluje raziskovalna skupina **"Varovanje in promocija duševnega zdravja in učne kompetentnosti otrok in mladostnikov"**.

V letu 2021 se je na področju razvoja in raziskav v Svetovalnem centru nadaljevalo aktivno delo, na katerega pa je v veliki meri vplivala pandemija Covid-19. V ospredju našega razvojno-raziskovalnega dela predvsem razvojni projekt, s katerim smo bili konec leta 2019 uspešni na javnem razpisu Ministrstva za zdravje - projekt Cool Kids, programom premagovanja anksioznosti pri otrocih in mladostnikih. Nadaljevala smo z diseminacijo rezultatov in znanj iz projektov, ki so se izvajali v tem ali preteklih letih. Raziskovalci Svetovalnega centra so v letu 2020, predvsem zaradi zaustavitve mnogih dejavnosti ob epidemiji nekoliko manj kot v preteklosti, a še vedno aktivno sodelovali tudi pri nekaterih projektih, katerih nosilci so druge ustanove na zdravstvenem-kliničnem in pedagoškem področju, kar je omogočalo medinstitucionalno in medsektorsko izmenjavo znanja in sodelovanje pri ustvarjanju novega znanja ter prenosu znanja v prakso. Obenem pa pri nekaterih projektih Svetovalnega centra sodelujejo raziskovalci iz drugih ustanov in tujine, tako, da lahko govorimo o intenzivnem medinstitucionalnem sodelovanju na področju razvojno-raziskovalnega dela.

V letu 2021 smo v Svetovalnem centru izvajali naslednje projekte:

2.5.1. »COOL KIDS – PROGRAM PREMAGOVANJA ANKSIOZNOSTI ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE«

Projekt financira Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije iz sredstev Javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2022 (Uradni list RS, št. 43/19 in 44/19). Sklep št. C2711-20-708327, št. 1612-4/2019 z dne 14. 1. 2020.

Svetovalni center Ljubljana je nosilna ustanova, naši konzorcijski partnerji pa so Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Maribor, Zdravstveni dom Ljubljana in Zdravstveni dom Velenje.

V Sloveniji tako kot povsod v razvitih družbah velja, da ima od 10 do 20% otrok in mladostnikov tako intenzivne težave ali motnje na področju duševnega zdravja, da potrebujejo (specialistično) obravnavo. Le manjši delež teh pa je obravnave tudi deležen. V Sloveniji se poleg izrazito podhranjene javne mreže strokovnjakov za pomoč na področju duševnega zdravja, kaže tudi pomanjkanje strukturiranih, ciljanih in z dokazi podprtih preventivnih oz. kurativnih skupinskih programov za delo s populacijo otrok in mladostnikov, ki trpijo zaradi čustvenih in razpoloženskih motenj. S projektom v Slovenijo uvajamo program Cool Kids®. Gre za program, ki je bil razvit v Avstraliji (Macquaire University, New South

Wales), preveden je v več kot 25 jezikov in se izvaja v več kot 30 državah po svetu. Glavni avtor Cool Kids programa je prof. dr. Ronald Rapee iz Univerze Macquire, mednarodni strokovnjak za anksiozne in depresivne motnje pri otrocih in mladostnikih. Temelji na kognitivno-vedenjski terapiji, v randomiziranih kontroliranih študijah na primer v Avstraliji in na Danskem se je izkazal kot učinkovit pri terapiji anksioznih motenj in zmanjševanju tveganja za komorbidne motnje, učinki pa so dolgotrajni. Osnovne komponente programa so psihoedukacija, kognitivna restrukturacija, izpostavljanje in tehnike reševanja problemov. V program so v večji meri vključeni starši otrok pod trinajst let, v manjši meri pa starši mladostnikov. Namenjen je otrokom in mladostnikom od 7. do 17. leta. Starši se v programu učijo vzgojnih veščin in strategij obvladovanja tesnobe. Poteka v strukturirani, skupinski obliki. Pred vstopom v program se izvede osnovna psihološka ocena simptomatike in potreb otroka oz. družine, ki ji sledita dve srečanja, namenjeni staršem, glavni del programa pa predstavlja 10 skupinskih srečanj za otroke oz. mladostnike. Program se zaključi s predvidoma dvema srečanjema za starše, ki sta namenjena povratni informaciji in svetovanju. Celoten program teče v skladu s predpisano strukturo, vsak udeleženec prejme svoj priročnik (obstajajo različice za otroke, mladostnike in starše), terapevt pa skupine vodi v skladu s priročnikom za terapevta. Učinki programa na funkcioniranje posameznika se merijo pred, po potrebi med programom in ob zaključku ter nekaj mesecev po programu.

V projektu se je v letu 2021 za izvajanje Cool Kids programa usposobilo in akreditiralo 13 strokovnjakov iz štirih ustanov: Svetovalnega centra Ljubljana (6), Svetovalnega centra Maribor (3), Zdravstvenega doma Ljubljana (2) in Zdravstvenega doma Velenje (2). Poleg tega so nam lastniki programa omogočili tudi brezplačno usposabljanje za izvajalce Cool Little Kids programa, namenjenega staršem predšolskih otrok z anksioznimi težavami. Vsi strokovnjaki, ki so vključeni v projekt, so psihologi oz. klinični psihologi, ki so že izkušeni praktiki in terapevti s klinično populacijo. V tem projektu je zaradi obsežnosti nalog, ki jih moramo opraviti, da bi program Cool Kids pričeli implementirati v Sloveniji, število predvidenih strokovnjakov (13) in partnerskih organizacij (4) optimalno, saj bo potrebno veliko koordinacije in tesnega sodelovanja vseh vključenih.

Projekt bo potekal tri leta, od 2020 do 2022. Potem, ko smo v letu 2020 prevedli, priredili in natisnili vse materiale (priročnik za terapevte in delovne zvezke za otroke, mladostnike in starše), se usposobili za izvajanje CK programa, vzpostavili spletno stran projekta, pričeli s postopkom akreditacije, smo v letu 2021 začeli s ključnim – aplikativnim delom projekta:

- V letu 2021 se je v individualne ali skupinske izvedbe programa Cool Kids (oz. Chilled za mladostnike) vključilo 52 otrok in mladostnikov z anksioznimi motnjami v starosti od 7 do 19 let, od tega v Svetovalnem centru Ljubljana 19 otrok in mladostnikov.
- Z vsemi otroki, mladostniki in starši izvajamo natančno evalvacijo učinkov programa ocenjevanjem anksiozne (in druge) simptomatike, oviranosti oz. obremenjenosti zaradi anksioznosti, kvalitete življenja in sicer pred vključitvijo v program, po končani udeležbi in t. i. follow-up evalvacijo tri mesece po zaključenem programu. Preliminarne statistične analize, kot tudi povratne informacije s strani udeležencev, kažejo na izjemno dobre učinke programa, ki vztrajajo oz. se nekateri (na primer anksiozna simptomatika) celo povečujejo v času po zaključku programa. Evalvacija bo v okviru projekta, sofinanciranega s strani Ministrstva za zdravje, zaključena do sredine leta 2022, ko bo v program vključenih okoli 90 otrok in mladostnikov.
- V projektni skupini smo v letu 2021 na Evropski kongres psihologov, ki bo od 5. do 8. julija 2022, skupaj s kolegi iz Hrvaške uspešno prijaviли simpozij o anksioznih motnjah pri otrocih in mladostnikih, na katerem bomo predstavili rezultate evalvacije v projektu.

- Z Univerzo Macquarie – Sydney, lastnico programa Cool Kids, smo v letu 2021 podpisali licenčno pogodbo za usposabljanje in prevajanje, ki nam dovoljuje izvajanje programa, v letu 2022 pa tudi nadaljevanje projekta v smislu usposabljanja in akreditiranja novih strokovnjakov za izvajanje programa iz šolstva in zdravstva, ki ga bomo izvajali mi sami.

2.5.2. "VPLIV COVID-19 EPIDEMIJE NA DUŠEVNO ZDRAVJE OTROK IN MLADOSTNIKOV, OBRAVNAVANIH V SCOMS LJUBLJANA"

V letu 2021 smo na vzorcu otrok in mladostnikov, ki jih obravnavamo v SCOMS Ljubljana, izvedli raziskavo o vplivu epidemije in spremljajočih ukrepov na različne vidike njihovega duševnega zdravja. Po oblikovanju vprašalnika, ki je kombinacija že uveljavljenih lestvic za merjenje posameznih vidikov duševnega zdravja z deli vprašalnika, ki smo ga konstruirali za ta namen, smo v drugi polovici januarja in prvi polovici februarja 2021, ko so bile šole za večino otrok zaprte in je pouk potekal na daljavo, zbirali podatke s pomočjo otrok, mladostnikov in staršev, ki so se prostovoljno odzvali na našo prošnjo za sodelovanje. Aplicirali smo dva vprašalnika (za otroke oz. mladostnike in starše), ki pokrivata področja vpliva epidemije na različna področja funkcioniranja otrok in staršev. Izpolnjenih je bilo 174 vprašalnikov za otroke in mladostnike (118 M, 56 Ž) ter 144 vprašalnikov za starše (21 oče, 123 mati). Sestava vzorca se po starosti in spolu dobro pokriva s starostno strukturo v SCOMS obravnavanih otrok in mladostnikov, zato jo lahko jemljemo kot reprezentativno za našo ustanovo. Za potrebe nekaterih analiz smo v oblikovali dva starostna razreda - do vključno 11 let (N = 80) in nad vključno 12 let N = 92). Ključni izsledki raziskave so naslednji:

- V času epidemije je večina otrok in mladostnikov (68%) doživljala manjšo stopnjo povezanosti z vrstniki kot v času pred epidemijo. Starejši so svojo povezanost v primerjavi s mlajšimi doživljali kot nekoliko boljšo, razlike med spoloma pa nismo ugotovili.
- Skoraj tri četrtine (71%) otrok in mladostnikov je ocenilo, da je bil vpliv epidemije na njihovo življenje negativen, 17,6% kot izjemno negativen, okoli 12% pa je navajalo pozitiven vpliv epidemije na njihovo življenje. Razlike po starosti in spolu niso bile statistično pomembne.
- V primerjavi s funkcioniranjem pred epidemijo so otroci in mladostniki navajali, da so telesno manj aktivni (54,4%), manj časa preživijo zunaj (51,2%) predvsem pa, da manj časa preživljajo s prijatelji v živo (74,8%), kar je zaskrbljujoče tako iz vidika telesnega zdravja, kot pomanjkanja pozitivnih učinkov socializacije z drugimi otroki in mladostniki.
- Otroci in mladostniki so poročali, da več časa namenijo uporabi tehnologije (TV, računalnik, telefon) za potrebe šole (75,6%) in za namene prostega časa in druženja z vrstniki (48,4%).
- Več kot polovica otrok in mladostnikov (52,4%) je poročala, da se v času med epidemijo v primerjavi s časom pred epidemijo zdijo sebi manj motivirani za šolsko delo, obenem pa jih je 64% poročalo o primerjavo večji želji po neposrednem (v živo) druženju z vrstniki, ki jim je bila onemogočeno ali omejeno.
- Dekleta so v primerjavi s počutjem pred epidemijo navajala pomembno več občutkov nivoze, napetosti, zaskrbljenosti osamljenosti, žalosti, utrujenosti, povezane z opravljanjem šolskih obveznosti, utrudljivosti, nezmožnost ukvarjanja s športom in anhedonije kot fantje, starejši (nad 12 let) pa so v primerjavi z mlajšimi navajali pogostejšo zaskrbljenost in žalost ter, da so pogostejše zaradi utrujenosti le stežka opravljali šolske obveznosti in bili bolj utrudljivi.
- Starši so v svojih odgovorih izkazovali, da je epidemija v največji meri negativno vplivala na spremembe oz. pogosto izostanek vsakdanjih rutin ter podpirne stike z razširjeno družino.

- Tako kot otroci in mladostniki, so tudi starši poročali, da pri svojih otrocih v primerjavi s časom pred epidemijo opažajo manj telesne aktivnosti (67,6%), manj preživljanja časa zunaj (59,7%) predvsem pa, da manj časa preživljajo s prijatelji v živo (92,8%), pa tudi, da pomembno več časa namenijo uporabi tehnologije (TV, računalnik, telefon) za potrebe šole (80,7%) in za namene prostega časa in druženja z vrstniki (56,9%).

Rezultate naše raziskave smo uporabili tako pri načrtovanju našega neposrednega dela, kot tudi pri ozaveščanju staršev in splošne publike o neugodnih učinkih sprememb življenja, povezanih z epidemijo in načinih za ublažitev teh učinkov.

2.5.3. PROJEKT "NEVERJETNA LETA – DUŠEVNO ZDRAVJE VSAKEMU OTROKU"

Nosilki projekta v SCOMS sta Daša Vervega in Tina Kolar. V projektu Neverjetna leta SCOMS sodeluje od maja 2015. Neverjetna leta-duševno zdravje vsakemu otroku je projekt, ki je bil v preteklosti financiran s strani Norveškega finančnega mehanizma (NFM). V letih 2017, 2018 in 2019 je izvajanje programa financirano iz sredstev, ki jih je Zavod mala ulica pridobil na razpisu Ministrstva za zdravje (Programi varovanja in krepitve zdravja za leta 2017, 2018 in 2019), Svetovalni center v projektu sodeluje kot konzorcijski partner. V letu 2019 se je sofinanciranje programa zaključilo, vendar smo v SCOMS kljub temu nadaljevali z izvajanjem skupin ni v 2019 kot konzorcijski partner ponovno skupaj z drugimi partnerji in prijaviteljem »Zavod Mala ulica« kandidirali za pridobitev sredstev na razpisu iz področja javnega zdravja za leti 2019-2022. Projekt je bil na razpisu uspešen in z izvajanjem preventivnega programa smo tudi v letu 2021 nadaljevali, izvedbe pa so bile prilagojene varovalnim ukrepom zaradi epidemije in so potekale preko videokonferenc. Zaradi odsotnosti usposobljenih izvajalk programa v drugi polovici leta 2021 nismo izvajali.

2.5.4. RAZISKAVA: MERJENJE INDIVIDUALNIH OBRAVNAV

(dr. Mateja Hudoklin, dr. Peter Janjušević in Tina Kolar iz Svetovalnega centra Ljubljana, prof. dr. Andrej Košir in dr. Gregor Strle iz Laboratorija za uporabniku prilagojene komunikacije in ambientno inteligenco (UL, Fakulteta za elektrotehniko ter izr. prof. dr. Milena Košak Babure in prof. dr. Karmen Pižorn iz Pedagoške fakultete UL)

Potem, ko smo v letu 2020 pričeli uvodne razgovore za izvedbo prijave na razpis za raziskavo merjenja individualnih terapevtskih obravnav v Svetovalnem centru Ljubljana, smo v letu 2021 delo osredotočili na pripravo prijave na razpis ARRS, vendar smo ob objavi razpisa presodili, da ta ni usmerjen v obravnavano področje oz. problematiko. V letu 2021 so se zato začeli razgovori z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport glede možnosti ciljnega financiranja raziskave o izvedljivosti merjenja učinkov obravnav anksioznih motenj pri otrocih in mladostnikih z različnimi fiziološkimi parametri.

2.5.5. OSTALI PROJEKTI V OKVIRU RAZVOJNO-RAZISKOVALNEGA DELA V LETU 2021

V letu 2021 smo izvajali tudi manjše, a pomembne dejavnosti, ki so bolj ali manj neposredno povezane z našim vsakdanjim kliničnim delom.

Specialni in rehabilitacijski pedagogi so nadgrajevali vprašalnik za starše pred vstopom v SRP, pedagoško ali logopedsko obravnavo.

Za potrebe ambulantnega dela je bila v letu 2021 pripravljena dokončna različica t.i. Vstopnega vprašalnika za otroke in mladostnike, ki prvič prihajajo v Svetovalni center in s katerim si bomo poenostavili zbiranje podatkov, pomembnih za oceno težav in potreb.

Dr. Tanja Černe je pripravila in začela z aplikacijo Vprašalnika o vplivu epidemije COVID-19 na šolanje učencev s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami – starši. Kolegica je začela tudi delo na pripravi knjige »Disleksija, disgrafija, disortografija - strokovni napotki«.

Dr. Tanja Černe je sodelovala v doktorski raziskavi z naslovom: Proceduralno učenje začetnega desetprstnega slepega tipkanja pri učencih z disleksijo in vrstnikih brez disleksije (vodja mag. Janja Košir, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani) ter v diplomski raziskavi z naslovom: Ugotavljanje razlik v predelavi senzornih dražljajev med nevrotičnimi otroci in otroci z motnjo pozornosti in hiperaktivnosti z Vprašalnikom o otrokovi predelavi senzornih prilivov (vodja Aleks Turel, Zdravstvena fakulteta Univerze v Ljubljani).

2.5.6. DISEMINACIJA IZSLEDKOV RAZVOJNO-RAZISKOVALNIH AKTIVNOSTI SVETOVALNEGA CENTRA

Vsi razvojni in raziskovalni projekti predstavljajo enega od virov, na podlagi katerih informiramo in prilagajamo tudi vsakdanje klinično delo, predvsem pa izobraževalno delo z drugimi strokovnjaki iz področja mentalnega zdravja ter šolstva. V letu 2021 je potekala priprava prispevkov za strokovna srečanja ter pisanje prispevkov za strokovno periodiko. Poleg prispevkov in analiz, ki so v delu, je bilo razvojno in raziskovalno delo predstavljeno na videokonferencah za šolske svetovalne delavce ter drugo strokovno javnost.

Eden od rezultatov razvojne in raziskovalne dejavnosti SCOMS Ljubljana, ki predstavlja diseminacijo znanja v strokovno in splošno javnost, so tudi objave. V sistemu COBISS smo vsi raziskovalci v letu 2021 imeli 14 novih bibliografskih vpisov. Večina se jih povezuje z našimi projekti v letu 2021, ali pa v letih pred tem:

Izvirni znanstveni članek:

ČERNE, Tanja. Vpliv izvedbe intervencijskega treninga z učenci z disleksijo na metakognitivno zavedanje bralnih strategij pri specialnih in rehabilitacijskih pedagogih. *Sodobna pedagogika*, ISSN 0038-0474, dec. 2021, letn. 72(138), št. 4, str. 152-168, ilustr. https://www.sodobna-pedagogika.net/clanki/04-2021_vpliv-izvedbe-intervencijskega-treninga-z-ucenci-z-disleksijo-na-metakognitivno-zavedanje-bralnih-strategij-pri-specialni-h-in-rehabilitacijskih-pedagogih/.

Strokovni članek

ČERNE, Tanja. Predstavitev nekaterih pripomočkov in materialov za začetno učenje matematike pri otrocih s SUT in PPPU. *Bilten Bravo*, ISSN 1854-0929, avg. 2021, letn. 17, št. 34, str. 95-105.

Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

JURIŠEVIČ, Mojca, ČERNE, Tanja. The interplay of motivation and cognition : challenges for science education research and practice. V: DEVETAK, Iztok (ur.), GLAŽAR, Saša A. (ur.). Applying bio-measurements methodologies in science education research. [Cham]: Springer Nature. cop. 2021, str. 33-54.

Samostojni strokovni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

ČERNE, Tanja. Kako poteka in se razvija zgodnja pismenost pri otrocih, ki so rizični za razvoj specifičnih učnih težav, v predšolskem obdobju. Delo z otroki s posebnimi potrebami, učnimi težavami in posebej nadarjenimi učenci, ISSN 2385-8850. [Spletna izd.], 2021. <https://www.otroci-s-posebnimi-potrebami.si/vsebine/otroci-s-primanjkljaji-na-podameznih-področjih-u%C4%8Denja/prakti%C4%8Dno-delo/kako-poteka-in-se-razvija-zgodnja-pismenost-pri-otrocih-ki-so-rizi%C4%8Dni-za-razvoj-specifi%C4%8Dnih-u%C4%8Dnih-te%C5%BEav-v-pred%C5%A1olskem-obdobju/>.

Intervjuji

HUDOKLIN, Mateja (intervjuvanec), DOBNIK RENKO, Bernarda (intervjuvanec), JANJUŠEVIČ, Peter (intervjuvanec). Zdelo se nam je nedopustno, da ne bi pomagali : o duševnem zdravju otrok in mladostnikov. Del 1. Delo, ISSN 0350-7521. [Tiskana izd.], 17. apr. 2021, leto 63, št. , fotogr. <https://www.delo.si/sobotna-priloga/zdelo-se-nam-je-nedopustno-da-ne-bi-pomagali/>.

HUDOKLIN, Mateja (intervjuvanec), DOBNIK RENKO, Bernarda (intervjuvanec), JANJUŠEVIČ, Peter (intervjuvanec). Možnosti za socializacijo so se zmanjšale že pred epidemijo : o duševnem zdravju otrok in mladostnikov. [Del 2]. Delo, ISSN 0350-7521. [Tiskana izd.], 24. apr. 2021, leto 63, št. , fotogr. <https://www.delo.si/sobotna-priloga/moznosti-za-socializacijo-so-se-zmanjsale-ze-pred-epidemijo/>.

HUDOKLIN, Mateja (intervjuvanec). Stiske ne bodo kar izginile. Pogled : oglasna priloga za starše, marec 2021, str. 16-17, ilustr.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Strokovna monografija

VINTAR SPREITZER, Mateja (avtor, urednik), BAŠ, Denis, RADŠEL, Anja, BRECELJ ANDERLUH, Marija, VREČA, Maja, REŠ, Špela, SELAK, Špela, HUDOKLIN, Mateja, OSREDKAR, Damjan. Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih : priročnik za strokovnjake. Slovenska izd. Ljubljana: Sekcija za primarno pediatrijo Združenja za pediatrijo Slovenskega zdravniškega društva, 2021. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (53 str.)), ilustr. ISBN 978-961-95370-1-5. ISBN 978-961-95370-2-2. <https://www.zdravniskazbornica.si/informacije-publikacije-in-analize/zaslone/>, <https://www.nijz.si/en/zaslone>, <https://zdaj.net/>.

Priročnik

Delo z otroki s posebnimi potrebami, učnimi težavami in posebej nadarjenimi učenci. VOVK ORNIK, Natalija, MURN, Tatjana, WERDONIG, Alenka, SKAMLIČ, Nives, BABNIK, Tanja, ANDLOVIC, Sabina, LOGAR, Svetlana, KLINC, Alenka, BEČAN, Tanja, ZUPANČIČ DANKO, Alenka, ŽUNKO-VOGRINC, Suzana, METLJAK, Uroš, BABIČ, Nataša, KISWARDAY, Vanja Riccarda, PADEŽANIN LAVUGER, Suzana, FILIPČIČ, Tjaša, GROLEGER SRŠEN, Katja, MOŽE, Helena, URŠNIK, Saša, GRAH, Jana, KOROŠEC, Barbara, MATAIČ ŠALAMUN, Mihaela, ROGIČ OŽEK, Simona, BURIAN, Maja, BEKRIČ, Sanja, KOFOL, Alen, PIRNAT, Brigita, PETELIN, Domen, KLOBASA, Helena, NOVAK, Natalija, ČOH, Milan, JAKIČ BREZOČNIK, Manica, ŠOLN VRBINC, Polona, ŠVALJ, Ksenija, GLOBAČNIK, Bojana, CANKAR, Petra, GREGORIČ KUMPERŠČAK, Hojka, KRAJNC, Ana, ANDRENŠEK-LEP, Biserka, ČERNE, Tanja, ŽAGAR, Jelena, VOVK ORNIK, Natalija (urednik). [Tiskana izd.]. Maribor: Forum Media, 2014-. ISSN 2385-8141. <http://www.zfm.si/artikli/prirocniki/delo-z-otroki-s-posebnimi-potrebami-ucnimi-tezavami-in-posebej-nadarjenimi-ucenci.html>.

Radijska ali televizijska oddaja

ČERNE, Tanja. Kako se lažje učim?. Logatec: Knjižnica Logatec, 2021. <https://www.log.sik.si/vabljeni-k-ogledu-videov-kako-se-lazje-ucim/>.

IZVEDENA DELA (DOGODKI)

Radijski ali TV dogodek

JANJUŠEVIČ, Peter (intervjuvanec). Starši naj otroka spodbujajo k spopadanju s svojimi težavami : pogovor v oddaji Na podstrešju, Radio Slovenija, Val 202, Ljubljana, 22. apr. 2021. 1 spletni vir (13 min. 42 s.). <https://val202.rtvsl.si/2021/04/na-podstresju-3/>.

SEKUNDARNO AVTORSTVO

Urednik

RAPEE, Ronald M., JANJUŠEVIČ, Peter (urednik). Cool kids, Delovni zvezek za dečke : Cool Kids program za pomoč pri spoprijemanju z anksioznostjo, 2. izdaja. Ljubljana: Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše, 2021. 112 str., ilustr. ISBN 978-961-7119-02-2.

RAPEE, Ronald M., JANJUŠEVIČ, Peter (urednik). Cool Kids, Delovni zvezek za deklice : [Cool Kids program za pomoč pri spoprijemanju z anksioznostjo, 2. izdaja]. Ljubljana: Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše, 2021. 112 str., ilustr. ISBN 978-961-7119-03-9.

BATAGELJ, Tadeja, LEKIČ, Ksenija, JANJUŠEVIČ, Peter (urednik). Kaj lahko naredim, da mi bo lažje? : večšine za vsakdan in viri opore v stiski : priročnik za mladostnice in mladostnike. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2021. 57 str., ilustr. https://www.tosemjaz.net/kaj-lahko-naredim-da-mi-bo-lazje?utm_source=prirocnik&utm_medium=gr&utm_campaign=kajlahkonaderimdamibolazje.

2.6. POROČILO O KNJIŽNIČNI IN ZALOŽNIŠKI DEJAVNOSTI

Specialna knjižnica Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše s strokovnim gradivom in informacijami pokriva dejavnost Svetovalnega centra. Uporabnike (zaposlene na SCOMS-u) oskrbuje s primarnim in sekundarnim gradivom ter jim nudi izposajo gradiva iz lastnega fonda, organizira medknjižnično izposajo, pridobiva strokovne članke in ureja osebne bibliografije.

V letu 2021 smo pridobili 75 enot knjižničnega gradiva - od tega 59 knjig in 16 letnikov revij. 12 knjig je bilo lastnih izdaj SCOMSa, 43 knjig smo pridobili z nakupom, 4 pa z darovi.

Uredili smo e-dostop do 6 tujih revij.

Odpisali smo 8 letnikov revij in 18 knjig (fotokopije).

51 članov knjižnice si je izposodilo 314 enot knjižničnega gradiva. Posredovali smo 12 medknjižničnih izposoj.

V Cobiss je bilo vnesenih 89 knjig (novosti in star fond) in 18 objav zaposlenih (12 člankov in 7 enot e-gradiv ter predavanj).

II. RAČUNOVODSKO POROČILO

1. POROČILO POSLOVANJA SVETOVALNEGA CENTRA ZA OTROKE, MLADOSTNIKE IN STARŠE LJUBLJANA ZA OBDOBJE OD 01.01.2021 DO 31.12.2021

1.1. IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Preglednica 5: Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti

besedilo		SKUPAJ	
		javna služba	na trgu
I. PRIHODKI			
Prihodki MOL	565.700	0	565.700
Prihodki ZZS	810.997	0	810.997
Prihodki za investicije	0	0	0
Projekt MZ COOL KIDS	57.514	0	57.514
Projekt NEVERJETNA LETA 3	4.225	0	4.225
Drugi prihodki javna služba (mentorstvo, sodno izvedeništvo)	2.291	0	2.291
Prihodki od najemnin	0	321	321
Tržna dejavnost (knjige)	0	2.239	2.239
Drugi prihodki	779	0	779
Drugi prihodki MOL COVID RS Proračun	204.550	0	204.550
SKUPAJ PRIHODKI	1.645.276	2.560	1.648.729
delež	99,85%	0,15%	100,00%
II. STROŠKI IN ODHODKI			
stroški materiala	48.006	150	48.156
pisarniški material 460600	14.918	150	15.068
Časopisi, revije 460500	3.923	0	3.923
str.energije-el. Energija in ogrevanje 460200	16.615	0	16.615
Drugi stroški materiala	1.229	0	1.229
voda in komunalne storitve 460220	3.951	0	3.951
čistilni material 460191	6.028	0	6.028
strokovna literatura 460500	1.342	0	1.342
stroški storitev	124.218	2.410	126.628
Poštna storitve 461010	1.897	200	2.097

Telefonske storitve 461020	3.754	0	3.754
Spletna stran 461022	6.082	0	6.082
Tv naročnina 461040	243	0	243
Tiskarske storitve	4771	0	4771
Računalniške storitve 461071	18.673	0	18.673
Računovod. rev. Odv. in svet storitve 461082	19.471	0	19.471
Vzdrževanje opreme 461102,461103	16.729	0	16.729
Stroški varovanja 461104	1.048	0	1.048
Najem posl prostorov 461110,461112	3.207	0	3.207
Stroški plačilnega in banč prometa 461205	222	0	222
Avtorski honorarji 461300,461600	4.011	0	4.011
Zdravstvene storitve 461308,461031	1.277	0	1.277
Dnevnice kilometrina hotel. Str 461500,...	1.124	0	1.124
Podjemne pogodbe 461610	0	0	0
Reprezentanca 461700	1.106	0	1.106
Druge storitve 461900	40.222	2.210	42.432
Članarine 461901	115	0	115
Plačila študentskim servisom	1.106	0	1.106
Izobraževanje zaposlenih 461907	00	0	22.044
stroški dela	1.467.363	0	1.467.363
Osnovne plače 464000	735.327	0	735.327
Nadomestila plač zaposlenim 464100	247.501	0	247.501
Prehrana prevoz 464208,464209	55.800	0	55.800
Stroški dod pok zavarovanja 464300	13.452	0	13.452
Regres 464400	33.381	0	33.381
Odpravnine 464402	6.970	0	6.970
Jubilejne nagrade 464401	1.444	0	1.444
prispevki na plače 464600	180.635	0	180.635
Dodatki za delo v rizičnih razmerah COVID 464002	173.760	0	173.760
Povračilo stroškov COVID 464905	340	0	340
Redna delovna uspešnost	9.863	0	9.863
amortizacija	9.357	0	9.357
Amortizacija osnovnih sredstev	9.357	0	9.351
drugi stroški	7.887	0	7.887
Prispevki vzpodbujanje zaposlovanja invalidov	7.887	0	7.886
Drugi odhodki	269	0	269
Drugi odhodki	269	0	269

SKUPAJ STROŠKI IN ODHODKI:

delež

1.643.609

99,85%

2.560 1.650.798

0,15%

100,00%

III. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI****2.070****2.070****SKUPAJ PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI.**

V zgornji preglednici so prikazani prihodki in odhodki po vrstah dejavnosti.

Celotni prihodki iz tržne in javne službe znašajo 1.648.729 Eur, od tega 2.560 Eur iz tržne in 1.645.276 Eur iz javne službe. Presežek odhodkov nad prihodki v letu 2021 znaša 2.070 Eur.

Presežek odhodkov nad prihodki je nastal pri izvajanju zdravstvene dejavnosti. V letu 2021 so prihodki ZZZS znižali za 18.569 (3%) medtem ko so se stroški dela povečali, predvsem zaradi napredovanj v višje razrede, povišanje minimalnega izplačila regresa, izplačila redne delovne uspešnosti in izplačilo odpravnine iz naslova ZZZS.

Preglednica 6: Primerjava prihodkov z preteklim letom

LETO	2021	2020	Index
I. PRIHODKI			
Prihodki MOL	565.700	524.940	107
Prihodki ZZZS	810.997	829.566	97
prihodki projektov	61.739	82.703	74
Prihodki tržna	2.560	4.980	51
Drugi prihodki (javna služba)	2.291	2.875	79
Drugi prihodki	893	65	120
Drugi prihodki MOL COVID RS Proračun	204.550	75.606	270
SKUPAJ PRIHODKI	1.648.729	1.518.495	108

Zgornja tabela prikazuje primerjavo prihodkov s preteklim letom. V letu 2021 je celotni prihodek v primerjavi z preteklim letom povečal za 8 %. Prihodek se je povečal zaradi dodatkov za delo v rizičnih razmerah COVID -19.

1.2. DRUGE RAČUNOVODSKE INFORMACIJE – RAZKRITJA ZA POSLOVNO LETO 2021

1.2.1. PREGLED POSLOVNIH PRIHODKOV PO VRSTAH:

- Prihodki, pridobljeni iz javnih financ iz proračuna Mestne občine Ljubljana za opravljanje javne službe predstavljajo 34% celotnih prihodkov kar znaša 565.700 Eur.
- Pogodba o financiranju številka C7560-21-430009 znaša 515.700.00 Eur. Sredstva so namenjena za pokrivanje stroškov dela in delno za materialne stroške.
- dodatek k pogodbi o financiranju številka C7560-21-430009, št. dok. DS 410-208/2020-3 v znesku 10.492,34 Eur
- In dodatek za delo v rizičnih razmerah – COVID -19, po KPJS (Uradni list RS, št. 48/20) , Uradni list. 175/20 in 203/2020, , št. C7560-20-700800, 204.550 EUR
- Prihodki iz naslova storitev ZZZS so znašali 810.997 Eur, kar predstavlja 49% celotnih prihodkov.
- Prihodki projekta MZ Cool Kids znašajo 57.514 Eur.
- Prihodki projekta Neverjetna leta 3 znašajo 4.225 Eur.
- Drugi prihodki javna služba predstavljajo refundacije za mentorstva in sodno izvedenstvo v skupnem znesku 2.291 Eur.
- Tržna dejavnost predstavlja prodajo knjig in najem prostora drugemu uporabniku.

1.2.2. PREGLED STROŠKOV BLAGA, MATERIALA IN STORITEV

Preglednica 7: Stroški materiala in storitev za leto 2021 primerjalno z letom 2020

LETO	2021	2020	
Stroški materiala			
pisarniški material	15.068	16.738	90
časopisi in revije	3.923	1.712	229
str. energije-el. Energija in ogrevanje	16.615	13.584	122
drugi stroški materiala	1.229	4.874	25
voda in komunalne storitve	3.951	3.898	101
čistilni material	6.028	4.000	150
strokovna literatura	1.342	3.600	37
SKUPAJ	48.156	48.405	99
Stroški storitev			
Poštna storitve	2.097	2.037	103
Telefonske storitve	3.754	6.970	54
Spletna stran	6.082	1.893	32
Tv naročnina	243	244	100
Tiskarske storitve	4771	174	274
Računalniške storitve	18.673	22.447	83
Računovod. rev. odv. in svet. storitve	19.471	20.071	97
Vzdrževanje opreme	16.729	14.148	118
Stroški varovanja	1.048	1.099	95
Najem posl prostorov	3.207	2.764	116
Stroški plačilnega in bančnega prometa	222	210	105
Avtorski honorarji	4.011	5.756	69
Zdravstvene storitve	1.277	1.515	84
Dnevnice kilometrina hotel. stor.	1.124	2.029	55
Podjemne pogodbe	0	4.403	0
Reprezentanca	1106	988	119
Druge storitve	42.432	81.736	49
Članarine	115	75	153
Izobraževanje zaposlenih	0	20.021	0
Študentski servis	0	3.052	0
SKUPAJ	126.628	196.611	82

1.2.3. PREGLED STROŠKOV DELA:

Preglednica 8: Pregled stroškov dela

LETO	2021	2020	Indeks
Osnovne plače	735.327	700.758	104
Nadomestila plač zaposlenim	247.501	218.064	113
Prehrana prevoz	55.800	49.323	113
Stroški dodatnega pok. zavarovanja	13.452	12.718	105
Regres	33.381	29.550	112
Odpravnine	6.970	12.961	54
prispevki na plače	180.635	158.268	113
Jubilejne nagrade	1.444	1.877	77
Dodatki za delo v rizični razmerah COVID	173.760	63.180	275
Povračilo stroškov COVID	340	1.310	26
Redna delovna uspešnost	9.863		0
SKUPAJ	1.467.363	1.248.009	117

- Stroški dela zaposlenih predstavljajo 86 % vseh odhodkov zavoda.
- Plače se izplačujejo v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 - uradno prečiščeno besedilo, 107/09 - odl. US, 98/09 - ZIUZGK, 13/10, 59/10, 85/10, 94/10 - ZIU, 107/10, 35/11 - ORZSPJS49a, 110/11 - ZDIU12, 27/12 - odl. US, 40/12 - ZUJF, 104/12 - ZIPRS1314, 46/13, 46/13 - ZIPRS1314-A, 101/13 - ZIPRS1415, 50/14, 25/14 - ZFU in 95/14 - ZUPPJS15), predpisi in odredbami in s Kolektivno pogodbo za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08, 86/08, 112/08, 3/09, 16/09, 23/09, 33/09, 48/09, 91/09, 31/10, 83/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 59/11, 6/12, 40/12, 22/13, 22/13, 22/13, 46/13, 101/13 - ZIPRS1415, 45/14 in 95/14). Dajatve se plačujejo v skladu z zakoni.
- Druga izplačila delavcem predstavljajo izplačila jubilejnih nagrad, odpravnine, prevoza na delo in z njega, regres za letni dopust, regres za prehrano med delom, dodatke za delo v rizičnih razmerah COVID - 19 in povračilo stroškov za lastna sredstva, delo na domu vezano na COVID - 19.

1.2.4. VLAGANJA V OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA:

Iz sredstev Zavoda za zdravstveno zavarovanje iz preteklih let se je kupila oprema v višini 19.474 Eur.

1.2.5. PREGLED VRST KRATKOROČNIH SREDSTEV IN AKTIVNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV:

- Sredstva na podračunu pri UJP na dan 31.12.2021 znašajo 69.271,06 Eur.
- Kratkoročne terjatve do kupcev v Sloveniji znašajo 775,40 Eur.
- Druge kratkoročne terjatve do zaposlenih znašajo v skupnem znesku 10.562 Eur.
- Kratkoročne terjatve do uporabnikov UEKN znašajo v višini 51.135. Iz naslova Mestne občine Ljubljana 50.000 Eur izhajajo iz zahtevka obračunanih osebnih prejemkov zaposlenih in drugih stroškov za december 2021. in iz ZZZS 1.135Eur.
- Kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države znašajo 96 Eur.
- Refundacije za plače znašajo 643 Eur.

- Kratkoročno odloženi odhodki znašajo 5.742 Eur, gre za vnaprej plačane naročnine (Taylor & Francis, John Wiley & Sons Ltd) za knjižnico SCOMS, ki bodo izdane v letu 2022 in 2.499 Eur za še ne izdan zahtevek za projekt COOL KIDS.

1.2.6. PREGLED KRATKOROČNIH OBVEZNOSTI IN PASIVNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV:

- Kratkoročne obveznosti do zaposlenih v višini 58.543 Eur je obveznost za obračunane in neizplačane osebne prejemke in nadomestila za december 2021.
- Obveznosti za čiste plače in nadomestila znašajo 43.858 Eur.
- Obveznosti za prispevke iz kosmatih plač znašajo 10.693 Eur.
- Obveznosti za davek iz plač znaša 7.679 Eur.
- Obveznosti za zaposlene, prevoz na delo in z njega prehrano med delom ter ostale obveznosti do zaposlenih znaša 4.425 Eur.
- Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo 14.111 Eur.
- Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so:
 - o kratkoročne obveznosti za prispevke na plače v višini 10.586,52 Eur,
 - o obveznost za dodatno pokojninsko zavarovanje v znesku 1.098 Eur.

1.2.7. **NA KONTIH IZVENBILANČNE EVIDENCE** so prikazana nabavna vrednost strokovnih knjig in revij.

1.2.8. **PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI** za leto 2021 znaša 2.070 Eur.

Pripravil:

CenterKontura d.o.o.

Direktorica:

dr. Mateja Hudoklin, univ. dipl. psih., spec. klin. psih